

Slovenski št. 6 čebelar

letnik CXVII – junij 2015

ISSN 0350-4697

**Kakovost čebeljih
matic pomeni kakovost
čebeljih družin**

Oskrba izrojencev

Poapnela zalega – kaj mi je storiti?

**V Sloveniji izpustili parazitske osice
za zatiranje kostanjeve šiškarice**

ČEBELARSTVO MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA
tel.: (01) 755 12 82
faks: (01) 755 73 52
apis.md@siol.net

APIS M&D®

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00–12.00
16.00–18.00
ob sobotah 9.00–12.00

Trgovina in proizvodnja: Opekarska 16 na Vrhniki

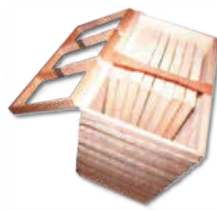
10-SATNI AŽ-PANJ

TRIETAŽNI AŽ-PANJ

PREDELAVA VOSKA V
SATNICE
SAMO 0,95 EUR/KG

SATNIKI:
AŽ – VRTAN,
LEPLJEN, ZBIT,
LR – STANDARD LR 2/3

5-IN 7-SATNI
AŽ-PRAŠILČEK

- Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov).
- Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 0,95 eur/kg.
- Vosek steriliziramo pri 125 °C. ■ Odkupujemo vosek po največ 7,00 EUR/kg. Po poprejšnjem dogovoru je izplačilo mogoče takoj.

GRELNIKI
ZA MED 187 EUR

KAKOVOSTNA RSF-POSODA
IN TOČILA

STANDARDNI LR-PANJ IN
DVOTRETINJSKI LR-PANJ

ŽICA ZA SATNIKE
250 G RSF – 4,8 EUR
250 G CINKANE – 2,5 EUR

ŠTIMI – 1,10 EUR/KG. PRI NAKUPU
VEČ KOT 100 KG VAM PRIZNAMO
4 % POPUST.

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

Priznana vzrejalnica čebeljih matic Debevec. Sprejemamo naročila.
Prodamo večje število čebeljih družin na AŽ-satih. Sprejemamo naročila.

UVODNIK

Spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji!

V Medexu se že več kot 60 let trudimo ohranjati in krepiti vezi med naravo in človekom.

Verjamemo namreč, da eden brez drugega ne bi obstali in da je sožitje najboljša izbira.

Zato cenimo marljivost čebel ter ohranjamo in plemenitimo ljudsko izročilo čebelarjenja, pridobivanja čebeljih pridelkov in drugih darov narave. Ponosni smo, da pri svojem delu sodelujemo z več kot 2000 slovenskimi čebelarji, in na našo skrb, da so njihovi pridelki povsem pristni in varni. Z veseljem podpiramo tudi akcije, ki odražajo zavest ohranjanja narave in s tem tudi čebelje paše. Čebele so v zadnjih letih na udaru številnih vremenskih nevšečnosti, bolezni, pa tudi neodgovornega ravnanja ljudi ... Pomagamo jim lahko z ohranjanjem avtohtonih medovitih rastlin, ki so vir medicne in cvetnega prahu, ter tako zagotovimo obstoj kulturne krajine in naše kranjske sivke. Skupaj s Čebelarsko zvezo Slovenije smo se zato v začetku tega leta odločili, da tudi mi prispevamo k obstoju čebel in zagotavljanju njihove paše. V okviru akcije »Človek posadi, čebela oprashi« smo v različnih krajih po Sloveniji posadili 250 lip. To drevo ima za Slovence simbolni pomen, saj velja za stičišče našega naroda in je avtohtono medovito drevo.

Veseli smo, da je ta vseslovenska akcija naletelela na dober odziv. S svojim sodelovanjem so jo med drugimi podprli predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, predsednik slovenske vlade dr. Miro Cerar skupaj z ministri, predsednik Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milan Brglez ter ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Stanislav Zore. Vsak izmed njih je prejel po eno sadiko tega avtohtonega drevesa z zavezo, da jo bo posadil in tako pripomogel k ohranjanju medovitih rastlin. Upamo in verjamemo, da so dober namen akcije »Človek posadi, čebela oprashi« prepoznali tudi vsi tisti, ki jim je mar za naravo in njene prebivalce. Morda bo dober opomnik, da je skrajni čas, da začnemo ljudje naravi vračati, kar si neupravičeno jemljemo, ter da je skrb za čebele nekaj,

Fotografija na naslovnici: Mlada kanadska čebelarka pri vzreji čebeljih matic. Nominirana fotografija z mednarodnega natečaja čebelarske fotografije Čebelarske zveze Slovenije 2014.

Foto: Claudia Pavon, Kanada

UVODNIK

Aleša Kandus in Aleš Mižigoj: 201

VZREJA ČEBELJIH MATIC

Dr. Peter Kozmus: Selekcija v vzrejališčih 203

Peter Podgoršek, Mitja Nakrst in Aleš Gregorc: Rezultati vzrejne dejavnosti v letu 2014 204

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Vlado Auguštin: Oskrba izrojencev 211

Franc Šivic: Novice iz sveta 212

DELO ČEBELARJA

Mag. Marko Hrastelj: Razmnoževanje čebeljih družin – temelj prihodnje sezone 214

ZDRAVJE ČEBEL

Martina Škof, dr. vet. med.: Poapnela zalega – kaj mi je storiti? 215

ČEBELJE PAŠE

Jožica Golob-Klančič: Medovite trajnice – kako jih vzdržujemo poleti? 217

ZGODOVINA ČEBELARSTVA 219

DOGODKI IN OBVESTILA 222

OBVESTILA ČZS 225

MALI OGLASI 233

V SPOMIN 236

INDEX

EDITORIAL

Aleša Kandus and Aleš Mižigoj: 201

QUEEN BREEDING

Peter Kozmus, DSc: Selection at Queen Breeding Stations 203

Peter Podgoršek, Mitja Nakrst and Aleš Gregorc: The Results of Breeding Activities in the Year 2014 204

FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK

Vlado Auguštin: Taking Care of Parent Colonies 211

Franc Šivic: World News 212

BEEKEEPER'S WORK

Marko Hrastelj, MSc: Reproduction of Bee Colonies – The Cornerstone of the Future Season 214

BEE'S HEALTH

Martina Škof, DVM: Chalk Brood – What Should I Do? 215

HONEYBEE FORAGE

Jožica Golob-Klančič: Nectar-Bearing Perennials – How to Maintain Them During the Summer? 217

HISTORY OF BEEKEEPING 219

NEWS AND EVENTS 222

ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING

ASSOCIATION OF SLOVENIA 225

SMALL ADS 233

IN MEMORIAM 236

kar bi morali podpreti vsi. Če želimo še naprej uživati domače izdelke, moramo tudi saditi domače. Nekoč s(m)o dejali: »**Kar seješ, boš žel!**« Dandanes na to velikokrat pozabimo, velja pa še vedno. In v Medexu bi radi »želi« slovenski med, radi bi ga še naprej ponujali svojim zvestim prijateljem in uživanje dobrot iz narave omogočili tudi zanamcem. Pri uresničevanju našega poslanstva nam pogosto pomaga Čebelarstva zveza Slovenije, ki je zaupanja vreden pobudnik številnih akcij; skupaj z nami verjame in se zaveda, da so nam čebele lahko vzor in da zanje lahko naredimo tudi marsikaj dobrega. Pri-

zadevali si bomo, da naše sodelovanje ohranimo in ga v prihodnosti še okrepimo, saj tudi to potrjuje našo zavezanost skrbi za te pomembne in marljive žuželke ter slovensko čebelarstvo na sploh.

Naj namesto pozdrava povabiva k akciji »Človek posadi, čebela oprashi« tudi vas, drage bralke in cenjeni bralci Slovenskega čebelarja, z željo, da bi bilo posajeno tudi oprasheno in da bi medilo! Posadite tudi vi svojo lipo.

Aleša Kandus, direktorica,
in Aleš Mižigoi, svetovalec
Medex d.o.o.

Razpis

Čebelarstva zveza Slovenije išče sodelavca, svetovalca – specialista za tehnologijo čebelarjenja.

Več informacij o nalogah in pogojih najdete na spletni strani www.czs.si. ČZS

Ob čebelarjem prazniku – čebelarji bodimo ponosni na delo, ki ga opravljamo!

Slovenski čebelarji že od leta 2003 vsako leto 20. maja, na rojstni dan Antona Janše, praznujemo svoj čebelarji praznik. Pobudnik vseslovenskega čebelarjskega praznika je bil g. Pavle Zdešar in njemu gre zahvala, da se čebelarji že 13 let srečujemo na praznovanju – vsakič v drugem kraju v Sloveniji. Letošnje praznovanje, ki je bilo 23. maja v Cerknici, je imelo še poseben čar. Slovenski čebelarji in tudi Republika Slovenija si namreč prizadevajo, da bi OZN razglasila 20. maj za svetovni dan čebel. Če bi se to zgodilo, bi torej ta dan postal svetovni »čebelarjski praznik«. Čebele in čebelarji si poseben dan vsekakor zaslužimo! Ljudje se vsak dan bolj zavedamo pomembnosti čebel, saj je vsaka tretja žlica svetovne hrane odvisna od njihovega oprashavanja.

Ob čebelarjem prazniku se vsem slovenskim čebelarjem zahvaljujem za ves trud, ki ga vlagajo v ohranitev naše kranjske čebele. Dandanes čebele brez izobraženega čebelarja ne bi preživele. Posebna zahvala je namenjena vsem čebelarjskim dru-

štvom, ki odlično delujejo na terenu, saj povezujejo čebelarje med seboj, vzgajajo mladino in ozaveščajo javnost o pomembnosti in vlogi čebel. Čebelarstva društva so pravzaprav gonilo razvoja čebelarstva, zato vsem vodstvom društev in zvez še enkrat hvala za odlično delo! Ob prazniku velja posebna zahvala tudi sodelavcem na ČZS in vodstvu ČZS, ki se trudijo, da bi slovenski čebelarji imeli na voljo odlične storitve Javne svetovalne službe v čebelarstvu in da je ČZS njihov servis. Na koncu naj se zahvalim tudi vsem državnim institucijam, pristojnim za to kmetijsko panogo, ki pomagajo pri razvoju čebelarstva, še posebej pa Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano z ministrom Dejanom Židanom na čelu.

Čebelarji, bodimo ponosni na svoje delo, saj s skrbjo za čebele, ki so nepogrešljive v verigi pridelave hrane in predvsem pri ohranjanju našega okolja, opravljamo posebno poslanstvo.

NAJ MEDIL!

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Naj nas svet prepozna tudi po »Slovenskem medu«

Slovenski čebelarji smo iz dneva v dan bolj prepoznavni tako doma kot v tujini. Poznajo nas kot odlične čebelarje, poznajo nas po naši kranjski čebeli, tako v Sloveniji kot tudi v tujini pa so izjemno cenjeni tudi naši čebelji pridelki. Prepoznavnost našega medu je velika, lahko pa bi bila še večja. In velika priložnost za še večjo prepoznavnost so geografske zaščite v EU. ČZS se je dolgo časa »spopadala z birokracijo«, da je končno dosegla zaščito slovenskega medu z geografsko označbo. To, kar nam je uspelo, je v resnici privilegij v EU. Kajti to, da

lahko pri nas pridelan med poimenujemo »Slovenski med«, je v EU velika posebnost in izjema. Slovenski čebelarji smo na to lahko ponosni in zato je prav, da se množično vključimo v sistem geografske zaščite. Predvsem zdaj, ko nas svet vsak dan bolj spoznava (in podpira) kot pobudnike »svetovnega dne čebel«, je priložnost, da domači in tuji javnosti predstavimo tudi Slovenski med z zaščitenim geografsko označbo! Več informacij o vseh podrobnostih vključevanja v sistem zaščite lahko dobite pri ge. Nataši Lilek na sedežu ČZS.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Selekcija v vzrejališčih

Peter Kozmus*, peter.kozmus@czs.si

Že od nekdaj je posebna pozornost namenjena čebelji matici, saj je zlasti od njene kakovosti odvisna kakovost čebelje družine. Od matice niso odvisni samo donos medu, mirnost, rojivost, čistilni nagon itd., ampak tudi druge lastnosti, kot so dovzetnost za bolezni in učinkovitost izrabe določenih paš. Številni čebelarji si zato prizadevajo za čim bolj kakovostne matice v svojih čebelarstvih, to pa je tudi razlog za vzpostavitev vzreje matic, ki sega že v obdobje Antona Janše.

Tehnologija vzreje je bila od začetkov do dandanes v marsičem izpopolnjena in poenostavljena, to pa vzrejevalcu omogoča, da na leto lahko vzredi tudi več kot 1500 kakovostnih matic. V zadnjih letih pri nas deluje približno 30 odobrenih vzrejališč čebeljih matic, v katerih je na leto vzrejenih približno 30.000 čebeljih matic. V vzrejališčih poteka tudi selekcija kranjske čebele, katere cilj je čim boljša kakovost vzrejenih matic.

Matice, vzrejene pri vzrejevalcih, delimo na dve ravni. Večina vzrejenih matic je gospodarskih. Pri teh selekcija poteka po materini (maternalni) strani (izbira matičarjev), ne pa tudi po očetovi (paternalni) strani, saj praha matic ni nadzorovana. V povezavi s tem vzrejevalci opravljajo t. i. direktni test. Cilj tovrstnega testiranja je pridobitev podatkov o čebeljih družinah, ki jih vzrejevalci potrebujejo za poznejšo odbiro matičarjev, na plemenilni postaji pa tudi trotarjev.

Za izvajanje direktnega testa so pripravljena natančna navodila, ki jih morajo vzrejevalci pri testiranju upoštevati. Nekatera med njimi so:

- testni čebelnjak, v katerem so testirane čebelarje družine, mora biti usmerjen v pridelavo medu;
- testne družine morajo biti ves čas testiranja na istem stojišču in jih med testiranjem lokacijsko ni dovoljeno deliti na več skupin;
- v letu izvajanja testiranja morajo biti testne družine močne in na začetku čim bolj izenačene;
- v poznejšem obdobju družinam ne smemo dodajati čebel ali zalege;
- vse družine na stojišču je treba oskrbovati enako, prav tako mora biti enotno in evidentirano vsako zatiranje varoj ali uporaba drugih sredstev in posebnih rejskih ukrepov;
- matice v testnih družinah morajo biti označene, družine imajo evidenčni list, na katerega vzrejevalci vpisujejo podatke, potrebne za testiranje;

- evidentirano mora biti tudi vsako dodajanje ali odvzemanje čebel, zalege, hrane ali medu;
- po koncu pašne sezone je treba evidenčne liste poslati v obdelavo na Kmetijski inštitut Slovenije (KIS).

Vzrejevalci pri tem z ocenami od 1 (najslabša ocena) do 4 (najboljša ocena) ocenjujejo lastnosti, kot so mirnost (neagresivnost) čebelje družine, sedenje na satju ter rojenje. Pridelek medu, živalnost, odpad varoj in čistilni nagon pa ocenjujejo po natančnih navodilih, zapisanih v Programu direktnega testiranja.

Postopek obdelave rezultatov

Vzrejevalci zbrane podatke ocenjevanja pošljejo na KIS, tam pa jih enotno obdelajo. Po obdelavi vzrejevalci prejmejo rezultate testa s priporočili o izbiri družin za matičarje v prihodnji sezoni:

- odsvetovane so vse družine, katerih obarvanost je bila ocenjena z manj kot štiri;
- odsvetovane so vse družine, katerih mirnost je bila ocenjena z manj kot tri;
- odsvetovane so vse družine, katerih živalnost je bila aprila in julija ocenjena z manj kot tri;
- odsvetovane so vse družine, katerih rojivost je bila junija ocenjena z manj kot tri;
- odsvetovane so vse družine, katerih čistilna sposobnost je bila ocenjena na manj kot 90 odstotkov.

Za nadaljnjo vzrejo so priporočene družine, razvrščene po vsoti podeljenih ocen, in tiste, katerih čistilna sposobnost je bila ocenjena na več kot 90 odstotkov. Količina pridelanega medu in število od-

Evidenčni listi so ključni za natančno testiranje čebeljih družin med letom.

* Dr., vodja PRO

padlih varoj ne vplivata na priporočilo, vzrejevalec pa te podatke upošteva na podlagi svoje lastne presoje.

Zbrani podatki direktnega testa prikazujejo stanje čebeljih družin na določenem vzrejališču, ki je zaradi prodaje matic pomemben vir genetskega materiala za širšo populacijo čebel. Pasemsko neustrezne, napadalne in šibke družine so zato za nadaljnjo vzrejo odsvetovane. Kljub temu da ocenjevanje čebeljih družin med letom od vzrejevalca zahteva dodatno delo, so zbrani podatki neprecenljivi in nujni za odgovorno izbiro čebeljih družin za matičarje. Pred dokončno odobritvijo jim izmerijo še kubitalni indeks in ugotavljajo morebitno navzočnost spor nosome, kot zadnja pa jih pregleda še delovna komisija, ki na podlagi morfološkega pregleda (moč družine, stanje zalege, mirnost, sedenje na satu, čistost) pred sezono potrdi odbiro primernih družin za matičarje. Iz teh družin potem vzrejevalci vzreajo matice.

Ob tem je treba poudariti, da je zelo pomemben vpliv trotov, s katerimi se prašijo mlade matice, saj v čebelji družini prispeva polovico njene dedne zasnove. Pri vzreji gospodarskih matic ta vpliv ni nadzorovan, zato si v okviru ČZS prizadevamo za vzpostavitev

Na plemenišču sočasno odleti na praho večje število matic, zato je takrat priporočljivo, da je v okolici čim več trotov z dobrim genetskim potencialom.

plemenilnih postaj, na katerih bi bil vpliv trotov zaradi kontroliranega parjenja pod določenim nadzorom.

V bližini vzrejališč čebeljih matic je tako zelo pomembno, kakšne so čebelje družine sosednjih čebelarjev (tako glede čistosti kot tudi kakovosti), kajti iz vseh razvitih družin izletavajo troti, ki oprasujejo matice v svoji okolici, tudi tiste, ki jih vzreajo vzrejevalci. Zaradi tega ti čebelarji opravljajo odgovorno nalogo širjenja genetskega materiala iz njihovih čebeljih družin in na ta način pomembno vplivajo na ohranjanje kranjske čebele na širšem območju RS. ■

Rezultati vzrejne dejavnosti v letu 2014

Peter Podgoršek, peter.podgorsek@kis.si, **Mitja Nakrst**, mitja.nakrst@kis.si, in **Aleš Gregorc**, ales.gregorc@kis.si

Leta 2014 je gospodarske matice z znanim poreklom po materini strani vzrejalo 29 vzrejališč, plemenilna postaja Rog-Ponikve pa je vzrejala rodovniške matice, ki so imele zaradi izoliranosti plemenišča znano poreklo tudi po očetovi strani. Vse matičarje, ki so jih vzrejevalci pripravili za vzrejno sezono, je pregledala delovna skupina za potrjevanje vzrejališč. Pregledane in izmerjene so bile njihove morfološke značilnosti, ugotovljena je bila morebitna okuženost s povzročiteljem nose mavosti ter ocenjena mirnost čebel na satju, strnjenost zalege in obarvanost zadnjih obročkov na zadku. Potrjenih je bilo 82 matičarjev in trotarjev, ki so prejeli *zootehniško spričevalo za plemensko kranjsko čebelo* in s tem tudi dovoljenje za vzrejo in prodajo čebeljih matic. V *Izvorno rodovniško knjigo kranjske čebele* so bile vpisane 32.703 matice. Skoraj 60 odstotkov vzrejenih matic je bilo izvoženih.

Preizkušanje potomcev

Kakovost posameznega matičarja lahko ocenimo s testiranjem njegovih potomk (progeno testiranje). To testiranje izvedejo čebelarji, tako da ocenijo mirnost čebelje družine s testirano matico, oceni-

jo rojivost in izmerijo donos medu. Mirnost in rojivost ocenjujemo z ocenami od 1 do 4 (ocena štiri je najboljša), donos medu pa v kilogramih. Leta 2014 je testiranje izvajalo 26 čebelarjev, vsak pri nekaj več kot dvajsetih maticah. V testiranje je bilo zajetih 541 mladih matic, ki so izvirale iz 52 matičarjev. Da bi bilo testiranje čim bolj nepristransko, testni čebelarji ne vedo, čigave matice so prejeli, vsak pa testira matice iz najmanj štirih vzrejališč.

Po statistični obdelavi rezultatov je za vsakega matičarja na podlagi ocen in meritev njegovih potomk izračunan selekcijski indeks. Uvedel ga je dr. Poklukar, ki je presodil, da je ena točka mirnosti vredna 0,81 kg medu, ena točka rojivosti pa 2,23 kg medu. Selekcijski indeks je izračunan po formuli $0,42 \times \text{donos medu (kg)} + 1,94 \times \text{točke ocene rojivosti} + 0,80 \times \text{točke ocene mirnosti}$. V Preglednici 1 so navedene povprečne vrednosti selekcijskega indeksa pri posameznih vzrejevalcih.

Poudariti moramo, da je bilo leto 2014 izjemno neugodno za donos medu, saj je bil povprečni donos samo 9,8 kg oziroma več kot polovico manj od dolgoletnega povprečja. Povprečna ocena rojivosti je bila 3,34, mirnosti pa 3,29 točke (od štirih).

V Preglednici 2 navajamo rodovniške številke desetih najboljših matičarjev glede na povprečno oceno rojivosti.

Preglednica 1: Prvih deset vzrejevalcev po povprečnem selekcijskem indeksu (Si) progno testiranih matic v letu 2014

Št.	Vzrejevalec	Si
1	Ficko	14,43
2	Starovasnik	14,27
3	Vozelj	14,12
4	Čebelarstvo Pislak Bali	14,12
5	Donko	14,03
6	Koštomaj	14,02
7	Zaletelj	13,83
8	Kapun	13,78
9	Andrejč	13,78
10	Jug	13,68

Preglednica 2: Najmanj rojivi matičarji, testirani pri potomstvu v letu 2014

Št.	Vzrejevalec	Matičar	Rojivost
1	Čebelarstvo Pislak Bali	7731-2010	3,761
2	Vozelj	16210-2010	3,682
3	Vozelj	32600-2011	3,675
4	Bukovšek	2080-2011	3,664
5	Grm	13703-2011	3,593
6	Donko	5573-2011	3,592
7	Tratnjek	25977-2012	3,582
8	Čebelarstvo Pislak Bali	24190-2011	3,574
9	Kapun	1483-2010	3,552
10	Čebelarstvo Pislak Bali	22044-2011	3,516

Kot najbolj prepoznavna lastnost kranjske čebele je za kupce mladih matic izjemno pomembna mirnost. V Preglednici 3 so navedene rodovniške številke matic, ki so imele pri testiranju potomstva najboljše povprečne ocene mirnosti.

Preglednica 3: Najbolj mirni matičarji, testirani na potomstvu v letu 2014

Št.	Vzrejevalec	Matičar	Mirnost
1	Janez Dremelj	359	3,675
2	Herbaj	15103-2011	3,637
3	Janez Dremelj	362	3,601
4	Vozelj	32600-2011	3,565

5	Ivan Dremelj	2630-2009	3,533
6	Čebelarstvo Pislak Bali	19857-2012	3,484
7	Potisek	369	3,476
8	Luznar	20409-2011	3,456
9	Čebelarstvo Pislak Bali	7731-2010	3,428
10	Pokorni	7730-2012	3,422

V Preglednici 4 so navedene rodovniške številke matic, pri katerih potomstvu je bil ob testiranju izmerjen najboljši povprečni donos medu. Ob tem naj še enkrat omenimo, da je bil donos medu leta 2014 najmanjši v zadnjih dvajsetih letih, zato so tudi povprečne vrednosti precej nizke.

Preglednica 4: Razvrstitev matičarjev po povprečnem donosu medu na podlagi testiranja potomstva 2014

Št.	Vzrejevalec	Matičar	Med (kg)
1	Donko	5573-2011	17,0
2	Ivan Dremelj	2630-2009	16,7
3	Čebelarstvo Pislak Bali	7731-2010	15,5
4	Kavaš	19020-2011	15,2
5	Janez Dremelj	362	14,8
6	Tratnjek	25977-2012	14,7
7	Čebelarstvo Pislak Bali	19930-2012	14,7
8	Kapun	1483-2010	14,6
9	Bukovšek	2080-2011	14,3
10	Potisek	370	13,7

Sklep

Poleg pglavitnih treh lastnosti so čebelarji pri testiranju z ocenami od 1 do 4 ocenjevali tudi obarvanost obročkov na zadkih osebkov v čebelji družini. Ocenjenih je bilo 454 družin. Povprečna ocena obarvanosti je bila 3,58 točke oziroma nekoliko slabša kot v prejšnjih letih. Ocen 1 (obarvane čebele) so prejele štiri družine, samo 65,4 odstotka družin pa je dobilo oceno štiri (obarvanih čebel ni bilo opaziti). Takšni rezultati so lahko precej skrb zbujajoči, saj nakazujejo težave vzrejališč pri zagotavljanju pasemske čistosti v svoji okolici. Že eno samo stojišče v neposredni bližini vzrejališča lahko povsem poruši vzrejno delo, saj se matice prašijo v zraku in seveda lahko tudi z neustreznimi troti. Vzrejališča in plemenilne postaje so namreč za zdaj brez ustrezne zakonske zaščite, naša želja pa je, da bi tudi ta prispevek pomagal k hitrejši ureditvi tega področja. ■

Predviden ukrep menjave matic v letu 2015

Tudi letos bomo izvajali menjavo čebeljih matic po podobnem programu kot v minulih letih. Zamenjevali bomo matice iz tistih družin, v katerih se pojavlja čezmerno število delavk z rumenimi obročki na zadkih.

Če ste zainteresirani za brezplačno zamenjavo matic in če menite, da so v vašem čebelarstvu čebele z rumenimi obročki na zadkih, do 20. junija 2015 navežite stik s terenskim svetovalcem na vašem območju in se z njim dogovorite za obisk oz. pregled čebeljih družin. Če boste v kateri čebelji družini ugotovili več kot dva odstotka čebel z rumenimi obročki na zadkih, vam bo terenski svetovalac

to pokazal, potem pa se boste z njim lahko dogovorili tudi za menjavo. Ob tem vas obveščamo še, da je v programskem obdobju 2014–2016 vsak čebelar samo enkrat upravičen do brezplačne menjave matic. Zato čebelarji, ki so matice prejeli lani, letos niso upravičeni do brezplačne zamenjave.

Do zaključka redakcije Slovenskega čebelarja, naročnik še ni obvestil ČZS, da je izbrana za izvajalke te naloge, zato vas bomo po končanem javnem naročilu o začetku izvajanja tega ukrepa obvestili na spletni strani ČZS. O končanem razpisu bodo prav tako obveščeni vsi terenski svetovalci.

Dr. Peter Kozmus, vodja PRO

Ocenjevanje lastnosti kupljenih matic

Obveščamo vas o možnosti za ocenjevanje matic, ki so vpisane v izvirno rodovniško knjigo (IRK). Na Kmetijskem inštitutu Slovenije so lani vzpostavili preprost računalniški obrazec, prek katerega lahko čebelarji podate ocene matic, ki ste jih v minulem obdobju kupili pri odobrenem vzrejevalcu. Pri tem morate biti pozorni na rodovniške številke kupljenih matic, zato je priporočljivo, da ob dodajanju matice v panj nalepite na vrata oz. pokrov panja ali na panjski list nalepko iz matičnice. Omenjeni obrazec boste našli na spletni strani: <http://www.govedo.si/pls/cebele/!kranjska.sivka>.

Ob ocenjevanju matic je treba najprej izpolniti številko GMID in rodovniško številko matice, za katero želimo podati oceno. Pri tem program v ozadju preveri usklajenost podatkov z bazo podatkov v IRK. Nato lahko vpišemo ocene za tri lastnosti, vendar morajo biti te čim bolj objektivne. Najprej z oceno od 1 do 4 ocenimo mirnost, kot je opisano na obrazcu. Po podobnem postopku ocenimo še rojivost. Na koncu vpišemo še količino medu, ki ga je čebelja družina pridelala v vsej sezoni. Zbrani

Obrazec za ocenjevanje matic

podatki bodo po koncu sezone obdelani skupaj s podatki, ki jih posredujejo pogodbeni čebelarji. Na podlagi dodatno zbranih podatkov pričakujemo, da bodo izračunane vrednosti matic še bolj natančne kot doslej, **zato čebelarje vabim h konstruktivnemu sodelovanju.** *Dr. Peter Kozmus, vodja PRO*

Strokovna razprava o osnovni odbiri in izločanju križancev ter Dan kranjske čebele v Pomurju

JSSČ bo letošnje strokovno razpravo o osnovni odbiri in izločanju križancev ter Dan kranjske čebele pripravila skupaj s pomurskimi čebelarji in z vzrejališčem čebeljih matic **Kavaš**. Dogodek bo potekal v soboto, **20. junija 2015, od 9.00 ure naprej v Gostilni pri Črncu** v Odrancih (Ravenska 64a). Strokovna razprava je namenjena vzrejevalcem in čebelarjem, še zlasti tistim, ki čebelarijo v okolici vzrejališč

čebeljih matic, saj prav ti s svojim vestnim čebelarjenjem, predvsem pa z izvajanjem osnovne odbire dejavno sodelujejo pri ohranjanju kranjske čebele v Sloveniji. V okviru dogodka bodo predstavljene najpomembnejše lastnosti kranjske čebele, pomen in način izvajanja osnovne odbire, genetika v čebelarstvu ter vzreja gospodarskih matic. V okviru Dneva kranjske čebele bomo tako kot lani v Semiču podelili

priznanja tistim vzrejevalcem matic, ki so v letu 2014 dosegli najboljše rezultate na področju selekcije. Po strokovnem delu bo ob 12. uri ogled vzrejališča v neposredni bližini. Po končani razpravi bo za udeležence po simbolični ceni na voljo tudi malica. **Program dogodka:**

1. Uvodni pozdrav.
2. Milena Kavaš: Predstavitev vzrejališča Kavaš.
3. Dr. Peter Kozmus: Zakaj in kako čebelariti s kranjsko čebelo?

4. Peter Podgoršek: Osnove genetike v čebelarstvu.
5. Dr. Stanko Kapun: Vzreja gospodarskih matic.
6. Razprava o vseh štirih temah.
7. Podelitev priznanj vzrejevalcem za dosežke v selekciji v letu 2014.
8. Ogled vzrejališča Kavaš.

Vabljeni vzrejevalci matic, predvsem pa vsi čebelarji!

Dr. Peter Kozmus, vodja PRO

Seznam vzrejališč čebeljih matic v letu 2015

Objavljamo seznam vzrejališč čebeljih matic z vzrejnimi potrdilom za leto 2015.

Vzrejališča, ki v letu 2015 vzrejajo gospodarske plemenske matice *Apis mellifera carnica* z znanim poreklom matere:

1. Jože Andrejč, Murski Petrovci 1a, 9251 Tišina
2. Krištof Bokal, Sv. Andrej 30a, 4220 Škofja Loka
3. Vzrejališče Bukovšek, Janko Bukovšek, Ul. Milene Korbarjeve 20a, 4000 Kranj
4. Štefan Bukovšek, Golo Brdo 19, 1215 Medvode
5. Marko Debevec, Čuža 7, 1360 Vrhnika
6. Bojan Donko, Dolgovaške Gorice 16, 9220 Lendava
7. Janez Dremelj, Dragovšek 13, 1275 Šmartno pri Litiji
8. Viktor Gaber, Novačanova 3, 3202 Ljubecna
9. Darko Grm, Hude Ravne 1, 1273 Dole pri Litiji
10. Jože Herbjaj, Nedelica 29, 9224 Turnišče
11. Vasja Jug, Grant 1e, 5242 Grahovo ob Bači
12. Jožefa Kapun Maršik, Vaneča 70a, 9000 Murska Sobota
13. Milena Kavaš, Ribiška 8, 9233 Odranci
14. Peter Kolar, Doklece 3, 2323 Ptujška Gora
15. Matija Koštomaj, Paridol 15, 3224 Dobje pri Planini
16. Anton Kumer, Krnica 52, 3334 Luče
17. Janez Luznar, Begunje 170, 4275 Begunje na Gorenjskem

18. Venčeslav Lešek, Olešče 28, 3270 Laško
19. Irma Petelin, Pliskovica 102, 6221 Dutovlje
20. Čebelarstvo Pislak, Robert Bali, Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju
21. Julij Pokorni, Gačnik 3, 2211 Pesnica pri Mariboru
22. Jožef Potisek, Jelša 23, 1275 Šmartno pri Litiji
23. ČD Slovenska Bistrica, Kvedrova ulica 40, 2331 Pragersko
24. Jožef Tratnjek, Žizki 93, 9232 Črenšovci
25. Jože Vidovič, Apače 300, 2324 Lovrenc na Dravskem polju
26. Ladislav Vozelj, Dragovšek 18, 1275 Šmartno pri Litiji
27. Henrik Zaletelj, Fužina 59, 1303 Zagradec

Plemenilna postaja in seznam vzrejevalcev, ki v letu 2015 vzrejajo rodovniške plemenske matice *Apis mellifera carnica* z znanim poreklom matere in očeta:

Plemenilna postaja Rog-Ponikve

- Jožef Sever, Stara cesta 12, 8333 Semič
- Franc Movern, Praprot 11, 8333 Semič
- Janez Movern, Pri pošti 9, 8333 Semič
- Stanislav Plut, Krvavčji Vrh 1a, 8333 Semič

Dr. Peter Kozmus, vodja PRO

ČEBELARSTVO LUZNAR PRODAJA ČEBELJIH MATIC

Begunje 170,
4275 Begunje na Gorenjskem
tel.: 040/321 556
cebelarstvo.luznar@gmail.com

Nudimo kakovostne čebelje matice čiste kranjske sivke z Gorenjske iz registriranega vzrejališča pod nadzorom KIS.

Vasja Jug,
Grant 1e,
5242 Grahovo ob Bači

*S kakovostjo
do uspeha!*

Spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji!

Ponujamo vam **kakovostne in označene matice čiste kranjske sivke** iz odbranih matičarjev, vzrejenih pod nadzorom KIS. Matice lahko naročite po tel.: **031/254 995** ali po e-pošti: **vasja.jug@gmail.com**. Čebelarjem omogočamo **količinski popust**. Matice lahko prevzamete osebno ali po pošti.

VZREJNI CENTER RODICA

Seminar o vzreji matic v svojem čebelarstvu

ČZS, JSSČ razpisuje seminar o vzreji matic v svojem čebelarstvu. Po programu bodo v okviru seminarja izvedene tri ure teoretičnega in tri ure praktičnega izobraževanja. Na njem se boste seznanili s selekcijo, z odbiro družin in načini vzreje matic v svojem čebelarstvu. O terminu in lokaciji seminarja bodo prijavljeni kandidati obveščeni naknadno. Prijave zbira ga. Zlatica Kovačević na e-naslovu: zlati-

ca.kovacevic@czs.si ali po telefonu št.: 01/729 61 24. Ob prijavi po e-pošti obvezno navedite ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), koliko let čebelarite, tel. oz. GSM št. in e-naslov. Prijave zbira do 5. junija 2015. Ker se bo seminarja lahko udeležilo največ 15 slušateljev, pohitite s prijavo!

JSSČ

Zbiranje prednaročil za knjigo

ČZS je v letošnji 1. št. Slovenskega čebelarja napovedala izid nove knjige z naslovom »Biologija in kontrola parjenja pri medonosni čebeli« avtorjev Gudrund in Nikolausa Koenigerja ter Friedrich-Karla Tielserja. »V njej je združeno obsežno znanje o paritveni biologiji, ki je bilo do zdaj razdrobljeno po strokovni literaturi. Delo je splošno razumljivo in je zakladnica znanja za vse, ki jih zanima biologija čebel, ter za čebelarje, ki želijo sami vzrejati matice, za vzrejevalce pa bo dobrodošel učbenik in obvezno čtivo. Avtorji svojo pozornost namenja-jo spolnim osebkom v čebelji družini. Obravnava-jo razvoj in morfologijo spolov, zapleteno paritveno vedenje in trotovišča, razpravljajo o razdaljah, ki jih lahko premagajo med praho, natančno opišejo potek posameznega parjenja, vlogo različnih delov spolov pri uspešni osemenitvi ter večkratno par-

jenje matic. V drugem delu avtorji vse to poveže-jo s praktično uporabo pri sodobnem delu vzreje- valcev, ki želijo tako ohraniti posamezne rase kot tudi selekcionirati želene lastnosti. Ključno vlogo pri tem ima učinkovita kontrola parjenja. Avtorji opi-šejo tudi različne pristope k vzreji – od parjenja na stojišču oz. na plemenilnih postajah do umetnega osemenjevanja – ter jih primerjajo po uspešnosti.«

Knjiga naj bi predvidoma izšla do konca leta 2015, to pa je odvisno od zbranih prednaročil. Redna prodajna cena skupaj z DDV bo 50 EUR, v prednaročilu pa boste za knjigo odšteli le 38 EUR. V ceno niso zajeti stroški pošiljanja po pošti. Prednaročila in predplačila za knjigo do 15. julija 2015 zbira ga. Dimc (tel.: 01/729 61 00, e-naslov: bar- bara.dimc@czs.si). Nakup vam toplo priporočamo.

Anton Tomec, tajnik ČZS

VZREJA MATIC ČEBELARSTVO DREMELJ

Janez Dremelj, Dragovšek 13,
1275 Šmartno pri Litiji
GSM: 041/836 050, 041/779 119
Tel.: 05/971 06 23
e-pošta: vzreja.dremelj@gmail.com

Sprejemam naročila za matice čiste kranjske sivke in zrele matičnike. Matice so označene, lahko jih prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti. Ob večjem naročilu matic je poštnina brez plačna.

VZREJA MATIC JOŽEF POTISEK

Vzrejamo kakovostne matice kranjske sivke pod nadzorom KIS. Matice lahko prevzamete osebno ali vam jih pošljemo po pošti. Ob naročilu pet ali več matic poštnina brezplačna.

Jelša 23, Šmartno pri Litiji
GSM: 041/953 748, 031/762 025
e-pošta: jozef.potisek@gmx.com

Vzreja matic

V sodelovanju s KIS vzrejamo matice Kranjske sivke. Sprejemamo naročila. Prevzem možen osebno, po pošti ali ob petkih zvečer v ČD Škofja Loka v Brodeh.

**Čebelarstvo
BOKAL**

www.bokal.si

Sveti Andrej 30/a
Škofja Loka - SI
M: 041 / 344 - 065
041 / 531 - 423
E: info@bokal.si

**NOVO na
Gorenjskem**

Vzreja matic JOŽE HERBAJ

Nedeljica 29, 9224 TURNIŠČE

Tel.: 02/572 14 70 in GSM: 041/214 980

Sprejemamo naročila za označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejenih pod nadzorom KIS.

**MATICE LAHKO PREVZAMETE OSEBNO,
POŠILJAMO PA JIH TUDI PO POŠTI!**

Telefon: 01/361 24 28

Vzreja matic
BUKOVŠEK
– od leta 1934 –

Ponujamo vam označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejene pod nadzorom KIS.
– Matice lahko dobite od konca maja do pozne jeseni bodisi po pošti bodisi na naslovu:
Golo Brdo 19, 1215 Medvode.
– Matice pošiljamo večkrat na teden.

Vzreja matic DARKO GRM

Hude Ravne 1, Dole pri Litiji

Tel.: (01) 897 21 45 – GSM: 041/900 606

e-pošta: darko.grm1@siol.net

- Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.
- Ponujamo vam tudi matičnike črne barve za pridobivanje matičnega mlečka ali za vzrejo matic.

Vzrejamo kakovostne matice kranjske sivke pod nadzorom KIS-a. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti.
Pri nakupu več kot 10 matic vam priznamo 10 % popust.

**Čebelarstvo
KAPUN**

Vaneča 70a, 9201 Puconci

Tel.: 031 703 603

e-pošta: kapunstanislav@gmail.com

VZREJALIŠČE ČEBELJIH MATIC GABER

Pri nas lahko kupljene označene čebelarje matice prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti.

Vzrejališče je odobril KIS.

Novačanova ulica 3, 3202 Ljubecna, Tel.: 03/546 14 47, GSM: 031/705 961

Čebelarstvo in vzreja matic Jožica in Jožef Tratnjek

Žižki 93, 9232 Črenšovci

Pri nas dobite kakovostne in označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev. Vzreja poteka pod nadzorom Kmetijskega inštituta Slovenije. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti, tudi v tujino.

Tel.: 041/886 652, 031/574 775 ali 02/570 18 17 (zvečer)

MATICE ČEBELARSTVA PISLAK BALI

Največje slovensko vzrejališče matic z več kot 50-letnimi izkušnjami Vam tudi letos ponuja oprasene in neoprasene matice z vrhunskimi proizvodnimi lastnostmi. Zaradi velikega zanimanja Vas prosimo, da matice pravočasno rezervirate. Prevzeti jih je mogoče osebno, lahko pa vam jih pošljemo tudi po pošti. Čebelarjem z veljavno člansko izkaznico ČZS priznamo 4 % popust ob nakupu opreme in pribora, matic in čebeljih pridelkov v vrednosti nad 50 EUR.

Čebelarstvo PISLAK BALI

Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

031/734 905 • info@cebelarstvo-pislak.si • www.cebelarstvo-pislak.si

SELAK, MIZARSTVO, d.o.o.

Planina pri Cerknem 49
5282 CERKNO
GSM: 031/304 118
e-pošta: stane.selak@gmail.com

Izdelujemo kakovostne AŽ-panje iz sušenega smrekovega lesa na izjemno trden spoj; površinsko so zaščiteni, pitalniki in praznina 2 l. Na voljo so 10S, 12S, 7S panji, pa tudi AŽ-satniki: lepljeni, cinkani in vrtani iz kakovostnega lipovega lesa.

**MIZARSTVO
KRŽE**
1936

Prasilčki (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), AŽ-Kozinc 11+3, trietažni AŽ (9s, 10s), lipovi satniki, pitalniki Franciž, distančni vložki

Z veljavno čebelarsko izkaznico priznamo 4% popust pri nakupu v vrednosti več kot 42 EUR.

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogličeni (cinkani). Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

**MIZARSTVO
KRŽE**
1936

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
Telefon/faks: 01/ 755-13-17
GSM: 041 420 200
E-pošta: spelakrže@yahoo.com

Oskrba izrojencev

Vlado Augustin*, vlado.augustin@czs.si

Junij je mesec najizdatnejše paše. Travniki so v najlepšem cvetju, družine pa na vrhuncu svojega razvoja. Na tisoče čebel je vsak dan v polni pripravljenosti, da oprši vse brezštevilo cvetje in nabere medičino, ki se je čez noč nabrala v drobnih čašicah. Sati se počasi polnijo in v vrhnjih delih so že prve celice, ki so jih čebele začele pokrivati z voščenimi pokrovci.

Obdobje rojenja še ni končano. Tja do kresa se rojev ni treba izogibati, zlasti če smo se odločili za obnovo ali povečanje svojega čebelarstva. Do jeseni se bodo namreč prav lepo razvili in ob količjak ugodni paši nabrali dovolj hrane za zimske mesece. Pri gospodarskih družinah zdaj ni posebnega dela, večjo pozornost pa je treba nameniti izrojencem in družinam, nastalim iz majskih rojev. Oskrbo rojev v tem obdobju sem opisal že v SČ, št. 6/2014, str. 200, tokrat pa bom nekaj besed namenil oskrbi izrojencev.

Če je družina izrojila, je naša naloga, da v izrojenec preprečimo nove roje. Zato četrty dan po odhodu roja v njem uničimo vse matičnike razen enega – najlepšega. Prihodnjih 14 dni pustimo izrojenca pri miru, potem pa pogledamo, ali je matica že začela zalegati. V večini primerov matica ne zalega toliko časa, da se izleže vsa stara zalega. Ker so po rojenju v pokriti zalegi izrojenca ostale več ali manj vse varoje, morajo zdaj hočeš nočeš na plan, tako da so po večini na čebelah. To je idealen trenutek za njihovo korenito zatiranje. Svetujem vam, da pri tem uporabite oksalno ali mlečno kislino po postopku pršenja. Natančna uporaba oksalne kisline za zatiranje varoj po postopku pršenja je opisana v prejšnji številki SČ, št. 5/2015, str. 166. Žal večina čebelarjev pri uporabi te kisline pozornost usmerja v zatiranje varoj v roju, pri tem pa pozablja na to, da so skoraj vsi zajedavci ostali v izrojencu. Skratka, izrojenec je »skladišče« varoj, in ko v njem še ni zalege, zaradi česar so varoje na čebelah, imamo edinstveno priložnost za njihovo uničenje.

V vseh izrojencih so mlade matice, ki se morajo prej ali slej sprašiti, da bodo lahko izlegale oplojena jajčeca. Na prahi so seveda izpostavljene neštetim nevarnostim. Marsikatera matica se ne vrne in družina osiroti. Čebelarja na brezmatičnost opozarjajo čebele same. Vznemirjeno lazijo po bradi in sprednji končnici panja, iz notranjosti pa se slišijo žalostni, pri-

tajenemu tuljenju podobni glasovi. Največkrat se na bradi pojavijo tudi pege grize. Pod večer, ko izletavanje preneha, postanejo ti znaki še očitnejši. Če čebelar takšni družini ne priskoči na pomoč, se sprevrže v trotovcu. Zdravljenje trotovcu pa ni samo zamudno, ampak je največkrat tudi brezuspešno opravilo.

Izrojenec je »skladišče« varoj

Če po 14 dneh v izrojenec ne najdemo jajčec in matice, počakamo še teden dni. Če jih tudi tedaj ni, je mogoče, da je matico doletela nesreča in je ni v panju. To nam zanesljivo pokaže spodaj opisani preizkus. Sumljivi družini dodamo v plodišče v sredino gnezda sat z mlado zalego in jajčeci brez čebel. Čez dva dneva nam zasilni matičniki na tem satu izdajo brezmatičnost, če teh ni, pa mora biti matica v panju. Če čez nekaj dni še vedno ne zasledimo jajčec, poiščemo matico in jo uničimo. Da bi zdaj v izrojenca dodali sat z zaprtim matičnikom in čakali, da si družina sama vzredi drugo matico, nima smisla, ker bi minili še najmanj trije tedni, preden bi ta začela zalegati. Družina bi preveč oslabela, ostarele in zgarene pašne čebele pa tudi niso več sposobne pravilne oskrbe zalege. Zato vam svetujem, da takšni družini dodate sprašeno matico v matičnici. Pri dodajanju matic moramo upoštevati tudi zunanje dejavnike, kot so paša, temperatura in letni čas. Najboljši uspeh pri dodajanju dosežemo pri normalnih zunanjih temperaturah in ob zmerno dobri paši.

Izrojencem dodamo matičnico z matico v plodišče zadaj med sate, in sicer tako, da je odprtina s pogačo obrnjena proti žrelu. Dan po dodajanju matičnice že lahko pogledamo, kako se do matice vedejo čebele. Če so do nje napadalne, če se v gruč trdno oklepajo matičnice in če z zadki pikajo v njene odprtine, je matico najbolje odstraniti iz panja. To čebeljo družino znova pregledamo in skušamo ugotoviti, zakaj se je pojavilo tako sovražno vedenje čebel (zaradi navzočnosti druge matice, matičnikov itd.). Vedenje čebel, ki so prijazne do matice, je popolnoma drugačno, saj se ne oklepajo matičnice, ne pikajo vanjo, z nje jih je mogoče odstraniti z rahlim

* Svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja

dotikom, sproščajo nosanovo žlezo in trepetajo s krili ter na ta način prosijo za sprejem matice.

Če se je izrojenec že sprevrgel v trotočca – znak za to je grbasto zalega –, je edino pravilo, da ga podremo. Družini zapremo žrelo in vse sate zložimo na kozico, da se čebele napijejo medu, nato pa približno 10 m pred čebelnjakom ometemo vse čebele.

Novice iz sveta

EU

Po poročilih Eurostata se je povprečna cena medu, uvoženega iz držav tretjega sveta, v prodaji na veliko v EU v zadnjem desetletju zvišala z 1,27 EUR/kg leta 2005 na 2,14 EUR/kg. V tem obdobju je bil vedno najcenejši kitajski med. Leta 2005 je stal 0,86 EUR/kg, deset let pozneje pa 1,35 EUR/kg. Podražitev torej ni bila občutna, vendar je bila vse obdobje konstantna. Hitreje kot cene pa so se povečevale količine medu, uvoženega iz Kitajske. Leta 2011 je bilo uvoženega 57.000 ton, 2013 pa že 75.000 ton. Zanimivo je, da se je v teh treh letih zmanjšal uvoz argentinskega medu, in sicer z 29.000 ton na 14.000 ton, torej za nekaj več kot polovico. Vzrok zmanjšanja uvoza medu iz Argentine je zaostretev evropskih meril glede vsebnosti gensko spremenjenega cvetnega prahu v medu, ki ga pogosto vsebujejo pridelki iz te južnoameriške države. Nasprotno pa odgovornih v vladi ZDA cvetni prah iz gensko spremenjene soje ali koruze, ki ga vsebuje tudi med, ne moti, zato na ameriškem trgu ni ovir za argentinski med.

Najvišjo ceno v EU dosega med z Nove Zelandije. Leta 2005 je bila povprečna cena tega medu

In na koncu naj še enkrat ponovim: izrojenec je »skladišče« varoj, in ko v njem še ni pokrite zalege, zaradi česar so varoje na čebelah, imamo edinstveno priložnost, da jih uničimo. S tem bomo izrojencu omogočili optimalen razvoj do pozne jeseni, ko se bomo znova spopadli z varojami. ■

5,08 EUR/kg, deset let pozneje pa že 13,30 EUR/kg. Povprečna cena je tako visoka zaradi medu manuke, ki ga obravnavajo kot medicinski med in je zato iskan po vsem svetu. Razmeroma visoko ceno dosega tudi med iz Turčije. Leta 2005 so ga prodajali po 2,62 EUR/kg, leta 2014 pa že po 4,05 EUR/kg. Ta država izvažata predvsem med iz borove mane. Največji uvoznik medu iz Turčije je Nemčija, v kateri že po tradiciji cenijo temne vrste medu iz mane. Takoj za Turčijo pa najvišje cene svojih vrst medu v EU dosega Srbija. Leta 2005 so srbski izvozniki na evropskem tržišču dosegli povprečno ceno 2,04 EUR/kg, leta 2014 pa 3,22 EUR/kg.

Franc Šivic

Vir: Clément, H. (2015): Le marché du miel dans le monde. Abeilles et fleurs, št. 3, marec, str. 20.

ZDA

Mark Simonitsch pripada že tretjemu rodu naših izseljencev, rojenih v Ameriki. Vse življenje se je poklicno ukvarjal z morskim ribolovom, po upokojitvi pa se je odločil za čebelarjenje in zdaj neizmerno uživa ob delu s čebelami. Pred dvema letoma me je s svojo soprogo obiskal v Šempasu. Povedal mi je, da zaradi izjemnih naravnih lepot in prijaznih ljudi obožuje domovino svojih prednikov, odkar je postal čebelar, pa ga še posebej privlači naš način čebelarjenja z AŽ-panji.

Skupina ameriških čebelarjev v Sloveniji. Drugi z leve stoji Mark Simonitsch.

Foto: Franc Šivic

Foto: Internet

Med iz borove mane iz Turčije

Ko je g. Simonitsch pred nekaj leti prvič obiskal Slovenijo in videl, s kakšno lahkoto in brez naporov naši čebelarji pregledujejo čebele v svojih listovnih AŽ-panjih, mu je šnila v glavo odrešilna misel: »To je idealen panj za ostarelo generacijo ameriških čebelarjev, v katero spadam tudi sam!« Strastno je začel zbirati slikovno gradivo, žal pa v angleščini ni mogel dobiti skoraj nikakršnih pisnih navodil o tehnologiji čebelarjenja v AŽ-panju. Po vrnitvi v Ameriko je za domače čebelarje pripravil več odmevnih predavanj o slovenskem čebelarstvu. Tako si je sčasoma pridobil kar velik krog ljudi, ki jih je s svojimi predavanji navdušil za naš AŽ-panj, pika na i njegovih prizadevanj pa je bila lanska strokovna ekskurzija ameriških čebelark in čebelarjev v Slovenijo. V organizaciji Aritoursa so teden dni potovali po različnih krajih, obiskovali različna čebelarstva in tudi zanimive turistične točke. Nikakor se niso mogli načuditi dobri organiziranosti slovenskih čebelarjev, njihovem strokovnemu znanju ter lepoti in urejenosti čebelnjakov. V posebno zadovoljstvo jim je bilo tudi srečanje z dr. Jankom Božičem, profesorjem na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, ki je leta 1996 na ameriški univerzi v Baton Rouge doktoriral iz vedenja čebel. Tedaj jim je prof. Božič obljubil, da bo napisal učbenik za čebelarjenje v AŽ-panju v angleščini. Učbenik je že napisan in bo predvidoma v kratkem natisnjen. Tedaj so se tudi dogovorili, da bo prof. Božič junija letos v Ameriki izvedel več tečajev čebelarjenja v AŽ-panju. Večji del stroškov njegovega potovanja in bivanja v ZDA bodo poravnali tamkajšnji čebelarji.

Tistega septembrskega dne, ko so bili ameriški udeleženci strokovne čebelarske ekskurzije moji gostje v Šempasu, so obiskali tudi bližnjo tovarno čebelarske opreme Kipgo v Batujah. Tako so lahko od blizu videli, kako nastaja AŽ-panj in kako pomembna je natančnost pri izdelavi vseh njegovih sestavnih delov,

Foto: Mark Simonitsch

Čebelnjak Marka Simonitscha v slovenskem stilu v ZDA

da lahko delo s čebelami v njem poteka brez težav. Kako leto prej so na podlagi načrtov iz Slovenije skušali tudi v Ameriki izdelati nekaj žnideršičev. Čeprav so izbrali dobrega mizarja, ta ni bil kos svoji nalogi. Očitno ni upošteval, da mora biti les pravilno osušen; tako se je med drugim dogajalo, da se okenca niso dobro zapirala in da so se vratca krivila. Zato je tisti dan v Batujah padla odločitev o nakupu 60 AŽ-panjev slovenske izdelave, tovarna Kipgo pa jih je v začetku leta 2015 že poslala prvim naročnikom čez Veliko lužo. G. Simonitsch je sporočil, da je pošiljka končno prispela v Boston, kjer so jo ocarinili, panje pa so poslali naročnikom v Ohio, Pennsylvanijo, New Hampshire, Maine in Massachusetts. Dva panja je kupila tudi univerza v Massachusettsu, kjer bo imel prof. Božič predavanje za člane študentskega čebelarskega krožka.

To, da je AŽ-panju prvič v zgodovini uspelo prodreti v trdnjavo nakladnega LR-panja, je nekaj, česar si naši predniki niti v sanjah niso mogli predstavljati. Zasluga za to pripada enemu samemu človeku, velikemu idealistu in ljubitelju Slovenije – našemu rojaku Marku Simonitschu. ■

Franc Šivic

Vir: ustna informacija

Wachs HÖDL

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75 | A-8493 Klösch, Avstrija
Tel. & faks: +43 (0) 3475 / 2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas
Ponedeljek-petek
8:00-12:00 13:00-18:00
Sobota 8:00-12:00

Jezik za sporazumevanje: nemščina
Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
Logar trade d.o.o. iz Šenčurja
Jana posredovanje, zastopanje, Maribor

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!
Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

- Imate možnost prisostvovati predelavi vaših starih satnic oz. predelavi vašega voska!
Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20kg surovega voska, oz. 50kg starih satnic.
- Garantiramo razkuževanje s paro.
Zelo ugodno razmerja kvaliteta-kakovost.
- Po želji izdelujemo vsako debelino in dimenzijo satnic.
- Obdelava voska možna skozi celo leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

Razmnoževanje čebeljih družin – temelj prihodnje sezone

Marko Hrastelj – Ženje, marko.hrastelj@gmail.com

O čebelarških napakah

Junij je mesec, v katerem čebelarji spremljamo vrhunec pašne sezone. Čebelje družine so v polni moči, v naravi je (navadno) obilo medicine, mane in cvetnega prahu. V tem obdobju si čebelar z razmnoževanjem čebeljih družin postavlja temelje prihodnje čebelarške sezone. Načelno sicer velja, da si lahko do kresa, torej do 21. junija, pri čebelah dovolimo skoraj vse, nato pa se začne priprava na zimo. Kljub temu je treba povedati, da obilje v naravi zgolj začasno prikrije naše napake, ki jih v čebelarstvu vedno plačamo trikrat – nekatere takoj, nekatere čez dva ali tri mesece, nekatere pa šele prihodnje leto.

O narejencih in maticah

Zapis o narejencih bo videti protisloven, vendar niti približno ni tak. Zadnjih deset let intenzivno spremljam prezimitev čebeljih družin po Sloveniji. Zelo veliko čebelarjev ponosno razlaga, kako dobro so njihove čebele določeno leto prezimile. Isti čebelar čez leto ali dve navadno kaže povsem drugo sliko – posameznih primerov ne bi razlagal, ker gre za zgodbe z zelo grenkim priokusom. Bolje ko so čebele prezimile (marčevska situacija), bolj jih je treba razmnoževati! Večini čebelarjev se to upira, saj imajo vendar polne čebelnjake. Posebej želim poudariti, da zapis, ki sledi, ni naperjen proti čebelarjenju v AŽ-panjih. Star živinorejski rek pravi, da kdor redi živino v omejenem prostoru, tudi omejeno razmišlja – torej, da se ustavi, ko je prostor poln. Kaj se nam zgodi? Čebel (in dela z njimi) imamo po našem

mnenju junija dovolj, zato nove družinice podarjamo kolegom in začetnikom. In kaj jim podarjamo? Roje in narejence z mladimi maticami. Kaj nam ostane? Čebelje družine s starimi maticami in z veliko količino zalege, ki je hudo napadena z varojami, ter izrojenci z rojevimi ali zasilnimi maticami in zalego na robu propada. S temi družinami lahko pričakujemo veliko več težav kot s tistimi, ki jih oddamo. Tudi če bi v našem čebelarstvu ohranili nove družine, težave ne bi bile prav nič manjše! Po drugi strani nam večje število čebeljih družin omogoča precej več selekcijskih možnosti pri pripravi čebeljih družin na zimo.

O apitehničnih ukrepih

Razumevanje prejšnjega odstavka je pomemben del izvajanja apitehničnih ukrepov. Te je večina čebelarjev dodobra in dokaj nazorno spoznala na predavanjih JSSČ. Ne pozabimo na izrezovanje trotovine. Sam jo načrtno puščam pri določenih dobrih družinah, dosledno pa jo odstranjujem pri družinah z rumenimi obročki, slabičih in družinah, ki kažejo zelo izraženo obrambno vedenje. Zelo pomembno je, da čebele med pašo intenzivno gradijo. Satnice dajemo v graditev gospodarskim družinam in narejencem. Druge tudi krmimo, dokler ne dosežejo ustrezne nabiralne moči. Gospodarske družine moramo redno pregledovati in uravnavati njihovo moč. Če se graditev satnic in trotovine kljub lepemu vremenu in donosu ustavi, je potreben poseg v panju. Še vedno je treba z rednimi pregledi preprečevati rojenje. Pri manjših čebelarstvih uporabljamo morebitne junijske matičnike za razmnoževanje družin, seveda pa prej pogledamo, ali jih v družini ni preveč (več kot 15).

O točenju medu

Junija točimo različne vrste cvetličnega medu, lahko pa tudi gozdnega. Postopki pri točenju so bili opisani že večkrat, na internetu je tudi več zelo dobrih videoposnetkov. Pazimo predvsem na zrelost in morebitno onesnaženost medu – tudi s sladkorjem iz zimske zaloge. Onesnaženost medu s sladkorjem je zaradi izjemno trdnega prepričanja o nujnosti prevešanja sistemska napaka, ki postavlja pod velik vprašaj tudi marsikateri argument o nizki vsebnosti vlage v medu. Spustimo se na tanek led relativiziranja: Ali je sporneje imeti med z 18 % vlage ali z 18 % sladkorja? Še dodaten izziv: Ali smo sploh spo-

Izrezovanje trotovine je v letih po slabi prezimitvi nujno opravilo.

sobni čebelarjenja z enako višino satnika v plodišču in medišču? Nekaj preprostih dejstev pravi, da hitreje dozori med iz mane ali medicine z manjšo vsebnostjo vode, v ne predebelih satih in v sredini medišča. Te zakonitosti je treba upoštevati pri točenju. Točimo vedno v čistih prostorih brez tujih vonjav, prostori pa naj bodo takrat namenjeni zgolj temu opravilu (če to npr. počnemo v kuhinji). Poleg tega sem zagovornik precejanja medu, ko je ta še topel in tekoč, zato ga skušam precediti skozi najbolj gosto cedilo, skozi katero še teče. Če se le da, ga takoj po točenju filtriram še skozi najlonski filter in ga pozneje ne posnemam več. Delci čebel in voščine na vrhu medu so me vedno odbijali, zato skušam preprečiti, da bi ti sploh ostali v medu, čeprav se v nekaj dneh dvignejo in jih lahko posnamemo. Pokrovce skušam precediti in jih čim prej pretopiti. Med, ki se scedi z odstranje-

nih pokrovcev, je navadno primernejši za predelavo kot za neposredno prodajo.

O prevozih

Čebele lahko na določene paše tudi prepeljejo, če teh ni v dosegu čebel. Načini prevoza so znani, večjo previdnost in sodelovanje s čebelarskimi društvi pa je treba vzdrževati tudi zaradi velikega števila novih lokacij, ki so se zaradi povečevanja čebelarstev in novih čebelarjev pojavile v zadnjih letih. Zaradi pomanjkanja v prejšnjih letih pridelanega medu so zanimive vse paše, s prevozi pa tudi zmanjšujemo tveganje slabega vremena v obdobju nekaterih paš. Sicer pa bi se morali vsi zavzemati za čim boljše izrabo paš. Junija moramo biti pozorni na medenje v gozdu, zanimivi so predvsem začetki medenja hoje. ■

Načrti panjev in čebelnjakov

Čebelnjak je stavba ali prostor, v katerega zložimo panje, tako da so pod skupno streho. Pri čebelarjenju s panji, ki jih zlagamo v skladenice, je postal čebelnjak nepogrešljiv. Načrte čebelnjakov različnih

velikosti ter načrte za AŽ- in LR- panj, si lahko prenesete s spletne strani www.czs.si. Oboje najdete pod rubriko ČEBELARSTVO v zavijku ČEBELJI PANJ in ČEBELNJAK. *Vladimir Auguštin, Svetovalec JSSČ*

ZDRAVJE ČEBEL

Poapnela zalega – kaj mi je storiti?

Martina Škot*, martina.skof@vf.uni-lj.si

Ob pregledih čebelnjakov aprila in maja, ko pišem te nasvete, me čebelarji nenehno sprašujejo, ali obstaja kako zdravilo proti poapneli zalegi. Seveda jih vedno razočaram. Učinkovitega zdravila namreč nimamo, vendar to še ne pomeni, da ni mogoče ničesar storiti. Znanih je veliko ukrepov, ki jih lahko izvajamo za preprečitev te čebelje bolezni.

Najprej je treba oceniti, zakaj se bolezen sploh pojavlja. Če je vzrok na primer hladna, vlažna ali prepišna lega čebelnjaka, potem moramo poiskati novo stojišče. Če se bolezen pojavlja samo v obdobju spomladanskega nestanovitnega vremena, pozneje pa si čebelje družine opomorejo, se čebelarji navadno ne obremenjujejo z njo. Velikokrat je mogoče za kratek čas opaziti poapnele ličinke ob premeščanju, prevažanju ali narejanju družin. Tudi v teh primerih ukrepi niso nujno potrebni. Za preprečitev bolezni lahko spomladi v pogačo ali sladkorno raztopino dodajamo 1–2 g askorbinske kisline (vitamin C) na kilo-

gram ali liter. Delno razkužitev panjev dosežemo tudi z zdravljenjem varoze z mlečno in mravljinčno kislino ter z eteričnimi olji. Veliko spor je v dotrajanih panjih, starem paznem materialu in starem satju. Z menjavo teh potrebščin kužne izločamo iz čebeljih domovanj, podobno kot se doma lotimo beljenja in spomladanskega čiščenja. Šibkim družinam lahko pomagamo z dodajanjem pokrite zalege iz močnih družin, lahko jim dodamo tudi za ta namen shranjen sat cvetnega prahu. Če tega nimamo, moramo družino preseliti v manjši panj, da se bo lažje grela, in ji dodajati hrano.

Pri manjšem odstotku družin s slabim čistilnim nagonom se poapnela zalega pojavlja vso sezono. V tem primeru bi bilo smiselno razmisliti o menjavi matice ali celo uničenju družine, saj bomo s tem preprečili širjenje slabega genetskega materiala v okolico.

Vsekakor je torej najprej treba razmisliti o vzroku pojava bolezni in ga potem odpraviti. Glede na to torej navodilo za zdravljenje poapnele zalege, podobno kot pri drugih čebeljih boleznih, vsekakor ni preprosto. ■

* Dr. vet. med., Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani, Nacionalni veterinarski inštitut, enota Ljubljana

Razpored izdaje zdravil za zatiranje varoj za leto 2015

Zdravila, ki so jih čebelarji rezervirali pri VF NVI, bo izdajal pristojni veterinar, ki bo čebelarjem ob predložitvi dnevnika veterinarskih posegov posredoval tudi veterinarski nasvet in pisno navodilo za uporabo zdravil. Dnevnik mora imeti oštevilčene liste z vpisanimi podatki o že opravljenih zdravljenjih in apitehničnih ukrepih.

OE NVI Celje

Veterinarka Alenka Jurić, dr. vet. med., tel.: 03/428 16 35, 041/900 005, e-naslov: alenka.juric@vf.uni-lj.si. Da bi se izognili dolгим čakalnim vrstam, svetujemo, da čebelarji upoštevajo uro, ob kateri bodo naročeni na obisk pri veterinarju (seznam bo na voljo pri veterinarju in na ČD).

11. 6. 2015, 10.00–13.00: OE VF NVI Celje, Trnoveljska cesta 1, Celje – za Braslovče, Laško

12. 6. 2015, 8.00–13.00: OE VF NVI Celje, Trnoveljska cesta 1, Celje – za Šentjur, Planina, Damlje, Blagovna, Ponikva

15. 6. 2015, 8.00–11.00: OE VF NVI Celje, Trnoveljska cesta 1, Celje – za Slovenske Konjice, Zreče, Loče

15. 6. 2015, 11.30–13.30: OE VF NVI Celje, Trnoveljska cesta 1, Celje – za Tabor (11.30), Polzela (12.30), Prebold (12.45), Štore (13.30)

16. 6. 2015, 8.30–15.00: Čebelarški dom, Rudniški nasipi, Hrastnik – za Hrastnik (8.30), Trbovlje (11.30), Radeče (13.00), Zagorje (13.45)

17. 6. 2015, 9.00–13.00: Kulturni center, Celjska cesta 3a, Rogaška Slatina – za Rogaška Slatina (9.00), Rogatec (10.30)

17. 6. 2015, 13.30–15.00: Čebelarški dom Šmarje pri Jelšah – za Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah

18. 6. 2015, 8.00–15.30: Prostori Janeza Goličnika, Hribernikova ulica 1, Mozirje – za Rečica ob Savinji (8.00), Mozirje (8.30), Luče, Ljubno (10.00), Gornji Grad (11.30), Nazarje (14.30)

22. 6. 2015, 8.00–12.00: OE VF NVI, Trnoveljska cesta 1, Celje – za Vojnik

23. 6. 2015, 8.30–13.30: Dom krajanov v Ravnah pri Šoštanju, Šoštanj – za Šmartno ob Paki (8.30), Velenje (9.15)

24. 6. 2015, 8.00–12.30: OE VF NVI, Trnoveljska cesta 1, Celje – za Celje (8.00), Dobje (8.30), Dobrna (9.00), Griže (9.30), Žalec (10.30)

OE NVI Novo mesto

Veterinarki Anita Vraničar Novak, dr. vet. med., in mag. Martina Žagar, dr. vet. med., tel.: 07/332 51 17, 041/649 495, 041/740 807, e-naslov: anita.vranicarnovak@vf.uni-lj.si, martina.zagar@vf.uni-lj.si

12. 6. 2015, 8.00–12.00: OE VF NVI Novo mesto, Šmarješka cesta 2, Novo mesto

15. 6. 2015, 9.00–11.00: Lanšprež, Trebnje

16. 6. 2015, 9.00–11.00: Krajevna skupnost Krška vas

16. 6. 2015, 12.00–13.00: Čebelarški dom pri Gradu v Sevnici

18. 6. 2015, 9.00–10.00: Hotel Lahinja, Črnomelj

19. 6. 2015, 8.00–12.00: OE VF NVI Novo mesto, Šmarješka cesta 2, Novo mesto

OE NVI Nova Gorica

Veterinar mag. Ivo Planinc, dr. vet. med., tel.: 041/740 805, e-naslov: ivo.planinc@vf.uni-lj.si

15. 6. 2015, 8.00–12.00 in 13.00–15.00: OE VF NVI Nova Gorica, Pri hrastu 18, Nova Gorica

16. 6. 2015, 9.00–11.00: Veterinarska postaja Postojna

16. 6. 2015, 13.00–15.00: Gostilna pri Marti, Pivka

17. 6. 2015, 9.00–11.00: prostori ČD Idrija

17. 6. 2015, 13.00–15.00: prostori Društva upokojencev Cerkno

18. 6. 2015, 9.00–12.00: prostori ČD Tolmin, Čiginj

OE VF NVI Nova Gorica – Sežana

Veterinarka Suzana Skerbiš, dr. vet. med., tel.: 05/731 02 84, 041/645 763, e-naslov: suzana.skerbis@vf.uni-lj.si. V dnevnik veterinarskih posegov naj čebelar pred izdajo zdravil zapiše vse številke SI posameznih stojišč, število gospodarskih in število rezervnih čebeljih družin na posameznih stojiščih, število etaž oz. naklad z zalego ter vrsto panjev. Zdravila bo ob poprejšnjem dogovoru po telefonu mogoče prevzeti tudi v pisarni NVI.

18. 6. 2015, 9.00–11.00: pisarna NVI (soba št. 12), upravna stavba Agrarie, Ulica 15. maja 17, Koper

22. 6. 2015, 7.00–9.00: pisarna NVI, Trg 28. avgusta 3, Sežana

24. 6. 2015, 9.00–10.00: pri Vidi Winkler, ČD Rakek, Partizanska 48, Rakek

24. 6. 2015, 12.00–14.00: Čebelarški dom Ilirska Bistrica

OE VF NVI Murska Sobota

Veterinarka mag. Lidija Matavž, dr. vet. med., tel.: 02/534 82 18, 031/622 730, e-naslov: lidija.matavz@vf.uni-lj.si

Vsak delovni dan od 15. 6. do 3. 7. 2015, 8.00–12.00: sedež OE VF NVI Murska Sobota, Noršinska cesta 35, Murska Sobota

OE VF NVI Maribor – Ptuj

Veterinarka mag. Vida Lešnik, dr. vet. med., tel.: 02/228 37 38, 041/645 792, e-naslov: vida.lesnik@vf.uni-lj.si. Izdaja zdravil na druge dneve bo ob poprejšnjem dogovoru mogoča tudi na sedežu NVI, Šentiljska cesta 109, Maribor.

15. 6. 2015, 8.00–12.00: sedež OE VF NVI Maribor – Ptuj, Šentiljska cesta 109, Maribor

16. 6. 2015, 7.30–9.00: Gostilna Prosnik, Ormož

16. 6. 2015, 10.00–13.00: Restavracija Gastro, Rajšpova ulica 19, Ptuj

16. 6. 2015, 14.30–15.00: Čebelarstvo Peršuh, Ptujška Gora

17. 6. 2015, 8.00–11.00: Gostišče Petovar, Lenart

18. 6. 2015, 7.00–8.00: Dom upokojencev Slovenj Gradec

18. 6. 2015, 9.00–12.00: Čebelarški dom ČD Prevalje

18. 6. 2015, 13.00–14.00: sejna soba ČD Dravograd, Meža 10, Dravograd

18. 6. 2015 15.30–16.00: Čebelarstvo Žvikart, Dravče 8, Vuzenica

19. 6. 2015 8.00–10.00: Čebelarški dom ČD Slovenska Bistrica

19. 6. 2015, 11.00–12.00: ČebelarSKI dom ČD Slivnica
22. 6. 2015, 7.30–12.00: sedež OE VF NVI Maribor – Ptuj, Šentiljska cesta 109, Maribor
23. 6. 2015, 8.00–12.00: sedež OE VF NVI Maribor – Ptuj, Šentiljska cesta 109, Maribor
13. 7. 2015, 8.00–12.00: sedež OE VF NVI Maribor – Ptuj, Šentiljska cesta 109, Maribor

OE VF NVI Ljubljana

Veterinarka Martina Škof, dr. vet. med., tel.: 01/477 93 71, 041/650 158, e-naslov: martina.skof@vf.uni-lj.si
15. –18. 6. 2015, 12.00–16.00: sedež OE VF NVI Ljubljana, Gerbičeva 60, Ljubljana
19. 6. 2015, 12.00–17.00: Gostilna Marof, Kočevje
22. –26. 6. 2015, 12.00–16.00: sedež OE VF NVI Ljubljana, Gerbičeva 60, Ljubljana

OE VF NVI Kranj

Veterinarka mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med., tel.: 04/277 06 20, 041/645 769; e-naslov: mira.jenkoro-gelj@vf.uni-lj.si
15. 6. 2015, 7.00–9.00: sedež OE VF NVI Kranj, Kranjska cesta 16, Naklo
16. 6. 2015, 8.00–9.00: ČRIC, Rožna dolina 50a, Lesce
17. 6. 2015, 14.00–16.00: ČRIC, Rožna dolina 50a, Lesce
18. 6. 2015, 18.00–19.00: Dom čebelarjev, Brode 37, Škofja Loka
19. 6. 2015, 7.00–9.00: sedež OE VF NVI Kranj, Kranjska cesta 16, Naklo
22. 6. 2015, 7.00–9.00: sedež OE VF NVI Kranj, Kranjska cesta 16, Naklo
6. 7. 2015, 7.00–9.00: sedež OE VF NVI Kranj, Kranjska cesta 16, Naklo

VF NVI

ČEBELJE PAŠE

Medovite trajnice – kako jih vzdržujemo poleti?

Jožica Golob - Klančič*, trajnice@trajnice.com

S trajnicami praviloma ne bi smeli imeti veliko dela, če smo na pravo mesto posadili prave in če smo pred sajenjem zanje pravilno pripravili tla. Povsem brez naše pomoči pa kljub temu ne bo šlo. Poskrbeti bomo morali vsaj za to, da jih ne bo pre-rasel plevel.

Prvo leto po sajenju, ko je med posameznimi sadikami še kar nekaj praznega prostora, si pri tistih, ki se grmasto razraščajo, lahko v boju proti plevelu pomagamo z nežnimi zastirkami. Po zemlji razprostre-mo nekaj centimetrov na debelo zdrobljeno slamo, ovenel travni odkos, žitne pleve ali podobne naravne organske materiale. Lubje in lesni sekanci so sicer primerni za pokrivanje tal pod drevesi in grmovnicami, pri katerih smo pozabili, da je tla najbolje pokrivati s pokrovnimi trajnicami. Med trajnice pa lubje in sekanci skoraj ne sodijo, saj je to preveč groba zastirka, ki precej ovira njihovo razrast, še posebej če smo jo razprostrli na debelo in na sam koreninski vrat sadik. Marsikdo je z lubjem že uničil nasad traj-nic. Zaradi tega moramo paziti, da tudi z nežnejšimi zastirkami ne prekrijemo koreninskega vratu trajnic, vedeti pa moramo tudi, da blazinastih in tistih, ki se razraščajo s podzemnimi pritlikami, nikoli ne prekrivamo z zastirkami, saj bi na ta način onemogočili njihovo razrast ali celo preživetje.

Kaljenje enoletnih plevelov torej lahko občutno zmanjšamo z zastirkami. Tiste plevelce, ki kljub temu zrastejo, pa sproti pulimo iz zastirke. Če zastirke nismo uporabili, moramo golo zemljo med posameznimi sadikami občasno zrahljati in jo sočasno opleti. Večini kalečih plevelov tako ne bo niti uspelo zrasti. Nikoli ne smemo dovoliti, da bi pleveli kvarili videz nasadov, kaj šele, da bi zacveteli in semenili ter se tako razsejali.

Foto: Mojca Rehar Klančič

Na normalno globokih in obdelanih tleh povsem dobro uspevajo hermeline in jesenske astre, ki zacvetijo ob koncu poletja, čeprav jih nismo nikoli zalili. Astre bomo takoj po cvetenju poželi tik nad tlemi, da se ne bodo razsejale, saj potomci ne ohranijo lastnosti staršev, hermeline pa bomo porezali šele spomladi.

* Univ. dipl. inž. hortikulture in krajinske arhitekture

Zalivanje nasadov medovitih trajnic je prej izjema kot pravilo. Potrebno bo le ob izjemnih sušah ali če smo zasadili vrste, ki zahtevajo več vode. Zalivati jih bomo morali tudi, če smo jih sadili tik pred sušo, in to toliko časa, da se bodo sadike dobro vrasle in da bodo lahko črpale vodo iz globljih plasti tal. Zemlja pod zastirko zelo lepo pije vodo, bodisi ob dežju ali ob zalivanju. Če zastirke nismo uporabili, bomo morali zalivati previdneje, tako da voda ne bo odtekala s površine. Ko se zemlja nekoliko osuši, pa jo moramo zrahljati, da preprečimo zaskorjenje.

Da bo nasad vedno deloval urejeno, moramo pri nekaterih trajnicah redno odstranjevati odcvetela cvetna stebela, pri številnih pa povsem zadošča, če odcvetele pri tleh požanjemo skupaj z listjem. To naredimo na primer pri ameriškem slamniku, mačji meti, platicici, rmanu, s tem pa spodbudimo še eno cvetenje. Pri nekaterih vrstah na ta način preprečimo divje razsejanje, ki ne da več kakovostnih potomcev, recimo pri jesenskih astrah. Pri nekaterih trajnicah grmičke po cvetenju le prikrajšamo približno na polovico. S tem poskrbimo za lepši videz, čeprav za preživetje to niti ni potrebno. To naredimo recimo pri lepih očkah in pri sivkah.

Če so medovite trajnice sestavni del nasadov v obiščnih vrtovih in na javnih zelenih površinah, bomo njihovem videzu namenili večjo pozornost in bolj

Foto: Mojca Rehar Klancić

Med zelo modnimi sortami ameriških slamnikov (Echinacea purpurea) seveda niso vse medovite, zlasti pa ne vse dovolj dolgo žive in trpežne, da bi zaslužile našo pozornost. Je pa kar nekaj sort, ki si zaslužijo, da jih zasadimo v medoviti vrt in z njimi ne bomo imeli veliko dela tudi v vročih in sušnih poletjih ne.

poskrbeli za sprotna vzdrževalna dela. Če pa smo jih sadili v bolj »divje nasade«, ki naj bi v bližini čebelnjakov zunaj naselij, ob vinogradih ali sadovnjakih, kjer videz ni najpomembnejši, posnemali naravo, bomo za vzdrževanje porabili manj časa. Seveda za take nasade že pred sajenjem toliko pozorneje izberemo tiste vrste in sorte, ki bodo primerne za takšno ekstenzivno gojenje. ■

V Sloveniji izpustili parazitske osice za zatiranje kostanjeve šiškarice

V nasadu za pridelavo pravega kostanja na Primorskem so 22. aprila 2015 pod vodstvom strokovnjakov Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica prvič na območju Slovenije izpustili parazitske osice *Torymus sinensis* za zatiranje kostanjeve šiškarice, so sporočili z Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. V skladu s soglasjem sta vnos in uporaba osebkov *Torymus sinensis* pod določenimi pogoji dovoljena za raziskovalne namene na šestih lokacijah na območju celotne Slovenije za obdobje petih let, in sicer na dveh lokacijah na Primorskem, na eni lokaciji na Dolenjskem, na eni lokaciji v Posavju in na dveh lokacijah na Štajerskem. Para-

zitska osica svoja jajčeca odlaga v šiške na kostanju. Izlegle ličinke se hranijo na ličinkah kostanjeve šiškarice, zato te propadejo. Učinkovitost zatiranja se bo pokazala šele čez nekaj let, če bo parazitska osica v naravnem okolju preživela in se dovolj namnožila. Izkušnje iz drugih evropskih držav, zlasti iz Italije in Francije, kjer na ta način že dalj časa zatirajo kostanjevo šiškarico, so zelo dobre. Lani sta vnos dovolili tudi Hrvaška in Madžarska. V južnotirolskih objavah iz leta 2014 poročajo o uspešnem delovanju parazitske osice *Torymus sinensis* (50–80-odstotna parazitiranost šišk). MB

Vir: Internet

Posadili smo lipo

Podružnična OŠ Goriče je oktobra 2014 praznovala stoletnico svojega obstoja in izobraževanja otrok iz vasi na območju pod Kriško goro in Storžičem. V preteklosti je delovala tudi kot osemletka, zdaj pa deluje v okviru matične OŠ Simona Jenka Kranj. Poleg rednih dejavnosti v šoli že peto leto deluje tudi

čebelarški krožek, ki ga v tem šolskem letu obiskuje 13 učencev.

V spomin na pomembno obletnico se je vodstvo šole odločilo, da na vrtu posadi lipo, ki bo kot medovito drevo v pomoč našim čebelam – kranjski sivki. Pri sajenju lipe je sodeloval tudi mentor čebelarske-

Rezultati 38. državnega tekmovanja in srečanja mladih čebelarjev – Metlika 2015

Rezultati nižje stopnje

Priznanje	zlato priznanje	srebrno priznanje	bronasto priznanje	priznanje o udeležbi
Število točk	29 do 30 točk	26 do 28 točk	23 do 25 točk	do 22 točk

ZLATO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole / društva
30	Jasmina Andrejč, Nuša Grobelnik	Alenka Požarnik	OŠ Podgorje, POŠ Šmiklavž
30	Špela Hriberšek, Blažka Rupčič	Alenka Požarnik	OŠ Podgorje, POŠ Šmiklavž
30	Neja Balek, Anja Kac	Majda Tamše Horvat	OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu
30	Karla Maček, Daša Žoher	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
30	Živa Bratkovič, Lana Žnideršič	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
30	Kaja Kristovič, Nik Maroh	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
30	Tilen Hudelja, David Gorše	Jožica Medvešek Grobovšek	OŠ Dragatuš
30	Neja Ljutič, Jure Šantelj	Anton Krivec	OŠ Primoža Trubarja Laško
30	Manica Drnovšek, Žiga Kristanec	Anton Krivec	OŠ Antona Aškercia Rimske Toplice
30	Urška Hudak, Vid Hudak	Zlatko Lakner	OŠ Vinica/ČD ob Kolpi in Lahinji
30	Patricija Selakovič, Nika Mravinec	Zlatko Lakner	OŠ Vinica/ČD ob Kolpi in Lahinji
30	Luka Kričej, Matic Gosak	Blaž Lovrič	OŠ Selnica ob Dravi
30	Gašper Jurca, Patrik Požun	Franc Šivic	OŠ Danile Kumar
30	Manca Omersa, Val Torkar	Friderik Mali, Jana Dubravica	OŠ Simona Jenka Kranj, POŠ Goriče
30	Uroš Vujič, Matic Torkar	Friderik Mali, Jana Dubravica	OŠ Simona Jenka Kranj, POŠ Goriče
30	Jernej Vilč, Jaka Kočet	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	OŠ Vojnik
30	Brin Lipovž, Jakob Račič	Daniela Zalokar	OŠ Leskovec pri Krškem
30	Blaž Rakuša, Mihael Bogdan	Nataša Horvatič	OŠ Stročja vas
29	Noelle Vilčnik, Luka Majcen	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
29	Gašper Vrtačnik, Klara Kitak	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
29	Jure Hojkar, Ema Dedič	Helena Čilenšek	OŠ Frana Saleškega Finžgarja Lesce
29	Urh Grilc, Miha Omejc Burger	Viljem Kavčnik	OŠ Senčur
29	Lana Podkrajnik, Manca Knific	Viljem Kavčnik	OŠ Senčur
29	Ana Šmerc, Veronika Horjak	Franc Šolar	ČD Laško, POŠ Šentrupert
29	Klara Brečko, Petra Žumer	Franc Šolar	ČD Laško, POŠ Šentrupert
29	Pia Privšek, Lara Privšek	Franc Šolar	ČD Laško, POŠ Šentrupert
29	Črtomir Svetec, Dominik Miklošič	Nada Mesarič	OŠ Ivana Cankarja Ljutomer
29	Urša Mlakar, Vivien Peteršič	Slavica Golob	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava
29	Marko Simončič, Žiga Kramer	Špela Bubnjič	ČD Kostanjevica
29	Ožbi Očko, Aljaž Vute	Blaž Lovrič	OŠ Selnica ob Dravi
29	Lara Felicijan, Tasja Došlin	Andrej Jernej	OŠ Dobrna
29	Ana Sojer	Boštjan Sojer	OŠ Danile Kumar
29	Nika Šmic, Jerneja Lapanje	Boštjan Sojer	OŠ Danile Kumar
29	Maj Šivic, Nalu Muhič	Franc Šivic	OŠ Danile Kumar
29	Urh Čeperlin, Lenart Oprčkal	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	OŠ Vojnik
29	Lara Jager, Julija Gajšek	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	OŠ Franja Malgaja Šentjur
29	Maj Malečkar Novak, Matic Žaren	Daniela Zalokar	OŠ Leskovec pri Krškem
29	Urška Rižnar, Julija Leštan	Nataša Horvatič	OŠ Stročja vas
SREBRNO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole / društva
28	Leon Andrejč, Jaka Kutin	Majda Tamše Horvat	OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu
28	Matic Škoda, Miha Janc	Martina Kos	OŠ Boštanj
28	Nejc Kranjc, Tilen Kuhelj	Mihael Potočar	OŠ Žužemberk, POŠ Dvor
28	Eli Gorenc, Žan Šešet	Jože Cemič	ČD Raka
28	Birk Srebotnjak, David Švikart	Olga Bauer, Janez Bauer	Druga osnovna šola Slovenj Gradec
28	Sara Vrbancič, Pia Artenjak	Nada Mesarič	OŠ Ivana Cankarja Ljutomer
28	Urša Kavčič, Luka Vujič	Stane Rener	OŠ Domžale/ČD Domžale
28	Patricija Jenko, Primož Kvas	Boris Jereb	OŠ Davorina Jenka Cerklje
28	Mitja Kositer, Aljaž Debeljak	Blaž Lovrič	OŠ Selnica ob Dravi
28	Emma Kuzmič, Nina Zavec	Jakob Madjar	OŠ Sveti Jurij Rogašovci
28	Mitja Benec, Valerija Kolar	Dušan Milinkovič	OŠ Loka Črnomelj
28	Žiga Čmer Strašek, Jan Jager	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	POŠ Blagovna
28	Nika Golec, Klea Testanire	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	OŠ Hruševce
27	Miha Polc, Mark Velc	Alenka Požarnik	OŠ Podgorje, POŠ Šmiklavž
27	Aljaž Vuga, Eva Jankovič	Jože Boštjančič	OŠ Mengeš
27	Urban Štepec, Faris Halkič	Jože Boštjančič	OŠ Mengeš
27	Taj Kolarič, Kiar Vršič	Ivan Laura	ČD Gorišnica
27	Katarina Gril, Anamarija Lobnik	Alojz Lipnik	OŠ Franca Lešnika - Vuka Slivnica pri Mariboru

TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV

27	Maja Benko, Valentina Karničnik	Alenka Cör	OŠ Puconci
27	Ruby Čop, Barbara Klinar	Helena Cilenšek	OŠ Frana Saleškega Finžgarja Lesce
27	Nejc Šimec, Mihael Matkovič	Jožica Medvešek Grobovšek	OŠ Dragatuš
27	Anže Knific, Jaka Draksler	Viljem Kavčnik	OŠ Šenčur, POŠ Trboje
27	Saša Leben, Julija Pihler	Slavica Golob	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava
27	Mark Blatnik, Jaka Lenček	Stane Rener	OŠ Domžale/ČD Domžale
27	Žak Gradišar, Matej Marolt	Brane Borštnik	OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče
27	Neža Gradišar, Aljaž Strnad	Brane Borštnik	OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče
27	Alen Primožič Zver, Anastazija Miklavčič	Andreja Smrdelj	OŠ Dekani
27	Luka Potnik	Franc Žvikart	OŠ Pod goro Slovenske Konjice
27	Žan Šoštarčič, Doris Lajh	Damjan Šimenko	OŠ Juršinci
27	Amanda Kaučič Rajšp, Tevž Starovasnik	Slavica Trstenjak	OŠ dr. Antona Trstenjaka Negova
27	Alen Kozar, Aleks Kozar	Slavica Trstenjak	OŠ dr. Antona Trstenjaka Negova
27	David Savič, Barbara Absec	Dušan Milinković	OŠ Loka Črnomelj
27	Janja Hari, Filip Vukovič	Jože Matavž	ČD Peter Dajnko Gornja Radgona
27	Maša Kaker, Zana Žohar	Marija Šepul	ČD Črna na Koroškem
26	Žiga Povhe, Tilen Leskovšek	Marjan Koderman	ČD Krtina Dob
26	Janja Ravšelj, Elizej Sterle	Anton Truden	OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu
26	Jan Štros, Urban Rozman	Bogdan Rupnik	ČD Bohinj/OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica
26	Gregor Bučar, Peter Pršina	Mihael Potočar	OŠ Dolenjske Toplice
26	Loty Ajtnik, Zala Felkner	Olga Bauer, Janez Bauer	Druga osnovna šola Slovenj Gradec
26	Alex Tomasini, Gaja Šurc	Olga Bauer, Janez Bauer	Druga osnovna šola Slovenj Gradec
26	Ema Šolar, Aljaž Pajk	Anton Krivec	OŠ Primoža Trubarja Laško
26	Pia Škrlec, Nadja Štelc	Nada Mesarič	OŠ Ivana Cankarja Ljutomer
26	Luka Lazar, Matija Musar	Lidija Martinčič	OŠ Milana Majcna Šentjanž
26	Maks Mahnič	Ennio Del Piero	OŠ Pivka
26	Blaž Fijavž, Luka Fijavž	Franc Žvikart	OŠ Pod goro Slovenske Konjice
26	Beti Kočet, Saša Špegelj	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	POŠ Socka
26	David Jug, Domen Halužan	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	OŠ Hruševce

BRONASTO PRIZNANJE

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole / društva
25	Jernej Rupnik, Aleksander Ambrož	Boris Knez	OŠ Poljčane
25	Lara Kralj, Tjaša Rajtmajer	Alojz Lipnik	OŠ Franca Lešnika - Vuka Slivnica pri Mariboru
25	Nina Dvoršak, Zala Petan	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
24	Manja Kirbiš, Kiara Čizmešija	Marjan Koderman	ČD Krtina Dob
24	Žiga Božič, Maj Kos	Jože Pikelj, Martina Mlakar, Špela Paš	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
24	Domen Planinc, Ula Bohorč	Mirela Zalokar	OŠ Koprivnica
24	Gal Trunk, Domen Bezjak	Ivan Laura	OŠ Gorišnica
24	Matej Petrovič, Klemen Šelak	Norbert Jedlovčnik	OŠ Antona Ingoliča Spodnja Poljskava
24	Nikolaj Kuhar, Lara Koltaj	Brigita Novak	OŠ Gornji Petrovci
24	Lija Mumlek, Špela Arnuš	Anica Toplak	OŠ Korena
24	Nika Mulec, Nika Štefanec	Anica Toplak	OŠ Korena
24	Valerija Rupar Žičkar, Lea Vrhovnik	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
24	Jakob Murn, Kristof Bučar	Mihael Potočar	OŠ Žužemberk
24	Nika Zupanec, Klara Žagar	Viljem Kavčnik	OŠ Šenčur, POŠ Trboje
24	Anamarija Morato, Ela Vičič	Andreja Smrdelj	OČD Koper
24	Svit Berk, Gregor Bohte	Mira Svilokoš Vukolič	OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert
24	Mitja Horvat, Anastazija Balajc	Suzana Kovač	DOŠ Prosenjakovci
24	Ian Kobal, Andrej Slokar	Bogdan Bone	OŠ Dobravlje
23	Filip Štumpfl, Maj Podgoršek	Majda Tamše Horvat	OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu
23	Leon Kreft	Tomaž Lesnjak	OŠ bratov Letonja Šmartno ob Paki
23	Tilen Majhenič, Peter Cep	Tatjana Vedlin	OŠ Majšperk
23	Julija Rak, Lana Leskovar	Milan Mernik	OŠ Loče
23	Aljoša Marković, Luka Šadl	Jože Matavž	ČD Peter Dajnko Gornja Radgona

PRIZNANJE O UDELEŽBI NA TEKMOVANJU

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole / društva
22	Hana Bizjak, Pija Lesnjak	Tomaž Lesnjak	OŠ bratov Letonja Šmartno ob Paki
22	Aleks Mišič, Tilen Postrak	Anica Toplak	OŠ Korena
22	Anej Fujs, Andraž Praprotnik	Vincenc Perne	ČD Tržič, POŠ Lom pod Storžičem
22	Nik Tratar Strah, Lovro Čož	Miroslav Hrovat	OŠ Mokronog
22	Vid Penko, Domen Požar	Ennio Del Piero	OŠ Pivka
22	Lara Zupančič, Tjan Rebernak	Milan Mernik	OŠ Loče
22	Nika Nemeč, Nastja Nemeč	Jakob Madjar	OŠ Sveti Jurij, Rogašovci
21	Valentina Nika Kočevar, Sara Plut Pečavar	Jožica Medvešek Grobovšek	OŠ Dragatuš
21	Aljaž Kumelj, Žiga Razboršek	Mihael Potočar	OŠ Dolenjske Toplice
21	Tjaša Gregorc, Gaja Brataševcevec	Bogdan Bone	OŠ Dobravlje
20	Nina Brandl, Lana Bobič	Brigita Novak	OŠ Gornji Petrovci
20	Kristijan Ornik, Tamara Dvoršak	Ivanka Lorenčič	OŠ Sveta Ana
20	Erik Bržan, Klemen Bržan	Andreja Smrdelj	OŠ Dekani

20	Gašper Kolar, Gašper Vehovar	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	OŠ Franja Malgaja Šentjur
20	Tilen Bratkovič	Jože Matavž	ČD Peter Dajnko Gornja Radgona
19	Vesna Pikelj	Jože Pikelj, Martina Mlakar, Špela Paš	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
19	Zoja Bogovič, Maj Omerzel	Mirela Zalokar	OŠ Koprivnica
19	Maša Jelšnik, Max Jerovčnik	Branka Nareks	OŠ Nazarje
18	Melisa Barič	Suzana Kovač	DOŠ Prosenjakovci
18	Eva Kočet, Špela Špegelj	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	POŠ Socka
17	Maša Blatnik, Mitja Kastelic	Mihael Potočar	OŠ Žužemberk, POŠ Dvor
17	Nejc Matjašec, Žiga Podlogar	Lidija Martinčič	OŠ Milana Majcna Šentjanž
13	Larisa Toplak, Ines Koren	Dragica Vereš	OŠ Gornja Radgona

Rezultati srednje stopnje

Priznanje	zlato priznanje	srebrno priznanje	bronasto priznanje	priznanje o udeležbi
Število točk	38 do 40 točk	34 do 37 točk	30 do 33 točk	do 29 točk

ZLATO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole / društva
40	Kaja Pogorevc, Alen Fuks	Polonca Krašovec, Jure Tasič	OŠ Mislinja/ČD Slovenj Gradec-Mislinja
40	Andrej Hartman, Aljaž Rihter	Blaž Lovrič	POŠ Gradišče na Kozjaku
40	Anamarija Gole, Marija Krnc	Mira Svilokoš Vukolič	OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert
39	Eva Krebl, Alja Gorenšek	Polonca Krašovec, Jure Tasič	OŠ Mislinja/ČD Slovenj Gradec-Mislinja
39	Klara Kranjc, Danijela Bec	Lidija Martinčič	OŠ Milana Majcna Šentjanž
39	Tina Krebs, Luka Humar	Anda Kavčič, Ivan Rop	OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad
39	Matjaž Karanovič, Peter Vidmar	Andreja Smrdelj	OŠ Dekani
38	Tine Koritnik, Maja Pongrac	Dejan Peklar	OŠ Janka Padežnika Maribor
38	Danijel Planinšek	Jože Boštjančič	OŠ Mengeš
38	Žiga Božič, Aleš Oberč	Jože Cemič	ČD Raka
38	Sara Petrič, Sara Steinbacher	Boris Kojc	OŠ Lovrenc na Pohorju
38	Barbara Dvoršak, Lara Trojner	Ivanka Lorenčič	OŠ Sveta Ana
38	Mihael Cep, Jošt Vedlin	Tatjana Vedlin	OŠ Majšperk
38	Urška Ana Horvat, Jože Žunič	Zlatko Lakner	OŠ Vinica/ ČD ob Kolpi in Lahinji
38	Gašper Letnar, Živa Letnar	Daniela Zalokar	OŠ Leskovec pri Krškem
38	Simon Kerndl, Aljaž Hari	Jože Matavž	ČD Peter Dajnko Gornja Radgona
38	Nastja Kraner, Katja Markovič	Jože Matavž	ČD Peter Dajnko Gornja Radgona
38	Miša Zemljčič	Dragica Vereš	OŠ Gornja Radgona
SREBRNO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole / društva
37	Blaž Pečarič, Toni Nemanič	Jožef Veselič	OŠ Metlika
37	Alen Kandare, Jaka Ravšelj	Anton Truden	OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu
37	Martin Mlakar, Rihard Mlakar	Anton Truden	OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu
37	Lia Zorko, Laura Milar	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
37	Nik Pribožič, Tina Zakšek	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
37	Andreas Kranjc, Urban Kačič	Boris Kojc	OŠ Lovrenc na Pohorju
37	Marko Vodišek, Arsim Salihaj	Anton Krivec	OŠ Antona Aškercs Rimske Toplice
37	Nejc Kerin, Domen Zupančič	Špela Bubnjič	ČD Kostanjevica
37	Karin Poljanšek, Lana Šumin	Helena Čilenšek	OŠ Frana Saleškega Finžgarja Lesce
36	Luka Polc, Klemen Strnad	Jože Pikelj, Martina Mlakar, Špela Paš	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
36	Kristjan Kusterle, Marko Cerkovnik	Bogdan Rupnik	ČD Bohinj/OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica
36	Špela Bezjak, Mojca Korošec	Anica Toplak	OŠ Korena
36	Julija Letnik, Katja Ornik	Ivanka Lorenčič	OŠ Sveta Ana
36	Urban Frantar Erzar, Simon Zgonc	Boris Jereb	OŠ Davorina Jenka Cerklje
36	Jure Tojnko, Žan Debeleč	Andrej Jernej	OŠ Slivnica pri Celju
36	Andraž Požar, Luka Dekleva	Ennio Del Piero	OŠ Pivka
36	Tin Bantan, Gregor Pajič	Karlo Bičanič	OŠ Hrastnik
36	Tine Nusdorfer, Urban Slokar	Bogdan Bone	OŠ Dobravlje
36	Taja Karba, Tjaša Šabeder	Jože Matavž	ČD Peter Dajnko Gornja Radgona
36	Miha Polanšek, Gal Povsod	Marija Šepul	ČD Črna na Koroškem
35	Matej Lovenjak, Tomi Marič Šinko	Jože Kuhar	POŠ Bodonci
35	Nejc Fartek, Timi Poredoš	Jože Kuhar	POŠ Bodonci
35	Oka Bizjak, Teja M. Habjan	Marjan Koderman	OŠ Dob
35	Katarina Planinc	Mirela Zalokar	OŠ Koprivnica
35	Jakob Pulko, Sara Mišič	Anica Toplak	OŠ Korena
35	Maks Pinterič, Tjaša Virant	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
35	Grega Krmelj, Peter Mikec	Lidija Martinčič	OŠ Milana Majcna Šentjanž
35	Adrian Frajham, Mihael Kolbl	Dragica Vereš	OŠ Gornja Radgona
35	Petra Gabrovec, Ema Tancoš	Damjan Šimenko	OŠ Juršinci

TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV

34	Sandra Kirbiš, Tilen Javoršek	Marjan Koderman	OŠ Dob
34	Nina Knez, Kaja Pistotnik	Jože Pikelj, Martina Mlakar, Špela Paš	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
34	Aleksander Špes, Aljaž Štern	Norbert Jedlovčnik	OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava
34	Nuša Šeruga, Lea Hul	Alenka Čör	OŠ Puconci
34	Uroš Meglič, Martin Perne	Vincenc Perne	ČD Trzič, POŠ Lom pod Storžičem
34	David Starič, Jaka Krivic	Miroslav Hrovat	OŠ Mokronog
34	Blaž Kitek, Matic Tasič	Polonca Krašovec, Jure Tasič	OŠ Mislinja/ČD Slovenj Gradec -Mislinja
34	Amadej Hudolin Pirc, Helena Orel	Branka Nareks	OŠ Nazarje
34	Anja Čuš, Mihaela Lajh	Damjan Šimenko	OŠ Juršinci
34	Sara Škerban, Tilen Pavlič	Jakob Madjar	OŠ Sveti Jurij Rogašovci

BRONASTO PRIZNANJE

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole / društva
33	Andraž Ban, Taja M. Habjan	Marjan Koderman	OŠ Dob
33	Sara Šuklje, Alenka Barbara Željko	Jožef Veselič	OŠ Metlika
33	Sara Volgemut, Lia Žunec	Ismet Čenanović	ČD Peter Močnik Studenci Pekre
33	Pavel Sorč, Aljaž Ažman Lotrič	Bogdan Rupnik	ČD Bohinj/OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica
33	Ines Pentek, Nika Kuhar	Alenka Čör	OŠ Puconci
33	Urban Pulko, Uroš Medved	Anica Toplak	OŠ Korena
33	Nika Nardin, Tilen Fink	Mihael Potočar	OŠ Dolenjske Toplice
33	Eva Tojnk, Maruša Žerjav	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	OŠ Frankolovo
33	Aljaž Smonkar	Aleksander Soršak	ČD Ruše
32	Živa Žurga, Katjuša Salemovič	Dejan Pekar	OŠ Janka Padežnika Maribor
32	Aljaž Majhenič, Tim Pongrac	Leandra Mernik	OŠ Miklavž na Dravskem polju
32	Anemarie Hraš, Metka Lobnik	Alojz Lipnik	OŠ Franca Lešnika - Vuka Slivnica pri Mariboru
32	Gregor Mansutti, Peter Mansutti	Andrej Jernej	OŠ Slivnica pri Celju
32	Jaka Bezovšek	Anda Kavčič, Ivan Rop	OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad
32	Emilija Varga, Lana Dolinar	Suzana Kovač	DOŠ Prosenjakovci
32	Tamara Pinter, Kaja Senegačnik	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	OŠ Frankolovo
32	Pia Stermeckl, Maša Štante	Katarina Krajnc, Igor Krajnc	OŠ Frankolovo
32	Matej Višič, Jan Smolar	Aleksander Soršak	ČD Ruše
31	Zala Urbanija, Anja Remškar	Jože Pikelj, Martina Mlakar, Špela Paš	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
31	Rok Borak, Vesna Trojanšek	Viljem Kavčnik	OŠ Šenčur
30	Beno Jud	Jože Kuhar	POŠ Bodonci

PRIZNANJE O UDELEŽBI NA TEKMOVANJU

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole / društva
29	Blaž Dragan, Grega Papež	Miroslav Hrovat	OŠ Mokronog
26	Niko Potočnik	Dragica Vereš	OŠ Gornja Radgona
25	Barbara Zalokar	Andrej Jernej	OŠ Slivnica pri Celju
0	Pia Šuklje, Neja Kokot	Jožef Veselič	OŠ Metlika

Rezultati višje stopnje

Priznanje	zlato priznanje	srebno priznanje	bronasto priznanje	priznanje o udeležbi
Število točk	48 do 50 točk	43 do 47 točk	38 do 42 točk	do 37 točk

ZLATO PRIZNANJE

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole / društva
50	Barbara Pacek, Sebastjan Pacek	Marko Hrastelj	Grm Novo mesto - Center biotehnike in turizma
50	Marko Kričej, Nik Javornik	Blaž Lovrič	POŠ Gradišče na Kozjaku
50	Miha Gosak, Asej Fras Pečlin	Blaž Lovrič	POŠ Gradišče na Kozjaku
50	Jan Primožič Zver	Andreja Smrdelj	OČD Koper
48	Aljaž Mulej, Julij Lan Zdravec	Brane Kozinc	ČD Radovljica
48	Tadeja Virant, Rok Šilc	Brane Borštnik	OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

SREBRNO PRIZNANJE

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole / društva
47	Ana Brdnic, Gašper Dušič	Marko Hrastelj	Grm Novo mesto - Center biotehnike in turizma
47	Domen Mali	Vincenc Perne	ČD Trzič, POŠ Lom prod Storžičem
46	Tamara Mlakar, Manca Stupan	Milka Bedenik	Biotehniška šola Maribor
46	Janja Moličnik, Miha Drolc	Andrej Jernej	Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje
46	Marija Absec, Petra Suhorepec	Dušan Milinkovič	OŠ Loka Črnomelj
45	Zlatka Podgoršek, Matej Erjavec	Tatjana Vedlin	ČD Majšperk
44	Loti Gorenc, Domen Žnidaršič	Jože Cemič	ČD Raka

BRONASTO PRIZNANJE

Točke	Ekipa	Mentor	Ime šole / društva
41	Aljaž Rajtmajr, Miha Bedrač	Gorazd Potisk	Lesarska šola Maribor
39	Stanislav Polanec, Jan Jamnik	Gorazd Potisk	Lesarska šola Maribor
38	Gašper Cimerman, Nejc Kraševac	Marko Hrastelj	Grm Novo mesto - Center biotehnike in turizma

ga krožka Friderik Mali, ki je učencem pojasnil, zakaj je pomembno saditi medovite rastline in medovito drevje. Dogodka so se udeležili učenci vseh petih razredov šole ter ob tej priložnosti pripravili tudi lep program z recitacijami in petjem. Učenka Nina Ana je prebrala pesem Stoji tam lipica, učenci 5. razreda so recitali pesem Ciciban in čebela, vsi skupaj pa so zapeli pesem Če si srečen. Za pripravo programa gre zahvala učiteljicam, otroci pa so uživali, saj so program izvedli s pravim mladostnim žarom. V pomoč mentorju je tudi vodja šole Jana Dubravica, ki je somentorica čebelarskega krožka, to pa naj bi bilo tudi zagotovilo, da ta dejavnost na šoli ne bo zamrla.

Učenci so se obvezali, da bodo lipo zalivali in skrbeli zanjo, tako da bo v začetku poletja zacvetela in privabila množico čebel. Kaj je lepšega kot

Foto: Friderik Mali

sedeti pod lipo in poslušati šumenje čebel, ki nabirajo lipovo medecino!?

Friderik Mali

ZGODOVINA ČEBELARSTVA

Fabianijeva čebelnjaka

Letos se spominjamo 150. obletnice rojstva arhitekta Maks Fabianija. Občudujemo količino in kakovost njegovih del, ki so postala tako kulturna dediščina Slovenije kot tudi Hrvaške, Italije, Avstrije, Češke in Poljske. V spomin nanj je letos predvidenih več kulturnih dogodkov, npr. v rodnem Kobdilju, Ljubljani, Novi Gorici in drugod. Že konec oktobra 2014 je bila v Umetnostnem in kulturnem centru Skerk v Trnovci na Tržaškem Krasu odprta izjemno dobro obli-

skana razstava o Maksu Fabianiju, na Jakopičevem sprehajališču v ljubljanskem Tivoliju pa so odprli razstavo Secesijska Ljubljana in Maks Fabiani.

Čenim vsa dela Maks Fabianija, ne glede na to, ali gre za visoko arhitekturo v mestih ali za arhitekturo za malega človeka na podeželju. Razstavo te druge arhitekture z naslovom »Adijo Dunaj, pozdravljen Štanjel!« so letos ponovno postavili v Štanjelu. **Kot čebelar sem se vprašal, ali je kaj naredil tudi za nas čebelarje. Tukaj je odgovor.**

Zelo znana je njegova stavba Narodnega doma v Trstu, središča narodnega, kulturnega, gospodarskega, športnega in razvedrilnega delovanja tržaških Slovencev. Leta 1920 so ga fašisti požgali. Nad balkonom nad glavnim vhodom je bil napis: TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA, pod balkonom, tik nad osrednjimi vrati, pa je bil vgrajen kamnit relief s podobo čebelnjaka – koša in po dvema čebelama levo in desno od njega – in z letnico 1904 pod njim. Simbol čebelnjaka in čebele sicer zelo pogosto uporabljajo bančne ustanove.

Za nečaka, zdravnika Enrica Ferrarija, je v Štanjelu povezal in racionalno predelal več že zgrajenih hiš v Vilo Ferrari, za potrebe njenih prebivalcev pa je zunaj naselja na novo oblikoval obsežen parkovno urejen Ferrarijev vrt z bazenom, baliniščem, senčno uto nad hladilnico, sprehajalnimi potmi in razgledišči. Z izjemo objektov za druženje in razvedrilo je vse drugo delovalo gospodarno, kot samooskrbna enota, pa naj je šlo za cvetje, sadje, zelenjavo, mleko, meso in tudi med. Na robu Ferrarijevega vrta je dal v tridesetih letih prejšnjega stoletja postaviti manjši čebelnjak. Sledovi tega čebelnjaka so vidni

Foto: Jožef Švagelj

Ostanki ruševin malega čebelnjaka pod stolpom

še dandanes. V njem je čebelaril oskrbnik posestva, Ferrarijev preddelavec Andrej Grča. Med vojno so v Štanjel vkorakali nemški vojaki. Med hišno preiskavo so pri njem našli skrit bunker s stvarmi in hrano za partizane, med drugim tudi z zalogo medu. Naslednjega dne, 15. januarja 1944, so Grčo in njegovega sina ustrelili, zažgali goveji hlev in odšli.

Drugi, večji zidani čebelnjak, so postavili tik pred drugo svetovno vojno v sadnem delu parka na drugi strani hriba, kjer so rasla zlata jabolka. Lupina čebelnjaka se je ohranila vse do dandanes. Da so lahko postavili čebelnjak, so morali narediti umetno teraso. Pod teraso so posadili trte, tako da so te rasle na konzolni kovinski latnik, ki je štrlel iz nje. Po bregu ob samem čebelnjaku je še zdaj 62 betonskih stopnic. Čebelnjak in okolica sta se sčasoma seveda zelo spremenila. Med vojno so na vogalu prebili luknjo, tako da je nastala strelna lina za nadzor ovinka na glavni cesti. Po vojni je sadovnjak propadel. V petdesetih letih 20. stoletja so v njem zasadili kanadski macesen in zrastle je čudovit iglast, zim zeleni gozd. V njem se je čebelnjak izgubil, ob prihodu z goriške strani pa je zakrit tudi pogled na Štanjel. Vaščani so

Foto: Jožef Švagelj

Ostanki velikega čebelnjaka na umetni terasi

čebelnjak z dozidavo povečali oz. predelali v garažo za mrliški avto. Takrat so odstranili štirikapno korčasto streho in namesto nje zalili monta ploščo. Del terase se je pozneje zrušil na pot pod njo. Zdaj je čebelnjak predelano skrpucalo, skrito v goščavi, le nekaj metrov stran od izhodišča Fabianijeve poti.

Želim si, da bi spoštovanje do Maksa Fabianija pokazali tudi z obnovitvijo zdajšnje sramotne podobe Fabianijevega čebelnjaka v približek izvirne podobe.

Jožef Švagelj

Odkritje spominske plošče Petru Pavlu Glavarju na pročelju kapele na Lanšprežu

Na Lanšprežu je bila v soboto, 9. maja 2015, slovesno odkrita in blagoslovljena spominska plošča duhovniku, dobrotniku, naprednemu gospodarju in kranjskemu čebelarju Petru Pavlu Glavarju. Plošča je nameščena na pročelju kapele, v kateri je tudi njegovo zadnje počivališče. Peter Pavel Glavar je kupil lanšpreško graščino in v njej od leta 1766 do 1784 preživel zadnja leta svojega življenja, v katerih si je prizadeval za napredek tamkajšnjih preprostih ljudi. Posebej pomembno je njegovo delo na področju čebelarstva. Leta 1768 je kot prvi temeljito strokovno opisal kranjsko čebelarstvo. Tedaj je namreč za Kranjsko kmetijsko družbo napisal predlog Odgovora za dunajski cesarski dvor o tem, kako doseči

napredek v čebelarjenju. Pri tem je poudaril pomembnost poučevanja čebelarjev, čebelarskih šol, čebelarske zakonodaje in slovenske čebelarske literature. Predstavil je način gojenja čebel na Kranjskem, kakršnega je pozneje na prvi čebelarski šoli na Dunaju poučeval tudi Anton Janša. S tem delom in strokovnim mnenjem k Humlovemu opisu prahe matice s troti v zraku je postal v Evropi znan kot napreden čebelar in Gornjeluziška čebelarska družba ga je leta 1772 imenovala za častnega člana. Peter Pavel Glavar je leta 1776 napisal prvo čebelarsko knjigo v slovenskem jeziku – gre za prevod in znatno dopolnitev prve Janševe knjige z naslovom Razprava o rojenju čebel (1771). V njej je Glavar poleg svojega vedenja o čebelah prvič popisal tudi obširno slovensko čebelje in čebelarsko izrazoslovje. To je bilo prvo slovensko strokovno delo, vendar vse do zdaj, žal, še ni izšlo kot samostojna knjiga. Za Kranjsko kmetijsko družbo je leta 1781 napisal tudi Predlog za dvig čebelarstva na Kranjskem ter mu na koncu dodal še Pravila za čebelarsko-vrtnarsko šolo na Lanšprežu. Po vsebini in obliki podobnih pravil za čebelarsko šolo, kot jih je napisal Glavar, po doslej znanih podatkih nismo zasledili. V njih posebej izstopa določilo, da bo pouk potekal v deželnem (sloven-

Foto: Andrej Šalehar

skem) jeziku. Glavar je leta 1781 na Lanšprežu ustanovil prvo čebelarso šolo na Kranjskem in v njej tudi poučeval.

Napis na spominski plošči so zasnovali zasl. prof. dr. Andrej Šalehar, Janez Gregori, prof. biol., in Jože Pavlič. Slovesnost, ki so se je udeležili številni čebelarji in drugi, je priredila Regijska čebelarska zveza

Petra Pavla Glavarja pod vodstvom predsednika g. Antona Koželja. Slavnostni govornik je bil prof. dr. Peter Dovč, ploščo pa je blagoslovil g. prelat Jožef Lap. V kulturnem programu so sodelovali učenci OŠ Mirna in pevski zbor Zagriški fantje iz Čateža.

Prof. dr. Andrej Šalehar

Utrip življenja v panjih – Edi Stropnik 1944–2015

Foto: Arhiv ČZ SA-ŠA

Edi Stropnik je bil rojen leta 1944 v Škalah pri Velenju. Diplomiral je na višji pomorski šoli in postal inženir ladijskega strojništva. Zaposlil se je kot častnik ladijske strojnice. Po nekaj letih plobove je prevzel vodilno delovno mesto v Termoelektrarni Šoštanj, kjer je bil zaposlen vse do upoko-

jitve. Z ženo Marjeto sta imela dve hčeri Urško in Tino.

Edi je bil zelo dejaven član ČD Mlinšek Velenje. Dolga leta je bil član upravnega odbora, bil pa je tudi podpredsednik in zadnja leta predsednik društva. Bil je izjemno uspešen čebelar. Vedno je poudarjal pomembnost znanja o čebelah, zato se je nenehno izpopolnjeval. Leta 2003 je med prvimi v Sloveniji pridobil nacionalno poklicno kvalifikacijo čebelar. V letih 2005–2006 je v Mariboru uspešno končal 500-urno izobraževanje, ki je potekalo po vzoru avstrijske čebelarske šole v Gradcu, in pridobil naziv čebelarski mojster.

Dejavno je sodeloval tudi pri graditvi Čebelarskega centra Slovenije. V letih 2000–2004 je bil član upravnega odbora ČZS, od leta 2004–2012 je predsedoval nadzornemu odboru ČZS. V tej funkciji, ki jo je odlično opravljal, je dejavno sodeloval na vseh sejah upravnega odbora ČZS. V tem obdobju je ČZS začela izvajati evropske ukrepe na področju razvoja, pridobila je status priznane rejske organizacije za kranjsko čebelo in koncesijo za izvajanje javne svetovalne službe v čebelarstvu, skratka, vloga in odgovornost nadzornega odbora ČZS pri sprejemanju, nadzoru in usmerjanju delovanja in po-

Foto: Marija Lebar

G. Stropnik ob prejemu diplom za čebelarske mojstre decembra 2006 (prvi iz desne)

slovanja ČZS je bila zelo zahtevna. V mandatnem obdobju 2012–2016 je bil član častnega razsodišča ČZS. Poleg tega se je dejavno vključeval še v druge dejavnosti ČZS. Za svoje delo na področju čebelarstva je leta 2008 prejel najvišje čebelarsko priznanje – odličje Antona Janše I. stopnje.

Skupaj z g. Markom Purnatom iz Zgornjesavinske čebelarske zveze Mozirje in s čebelarji ČD Mlinšek Velenje je sodeloval pri izvajanju programov Čebelarske zveze Zgornjesavinsko-šaleškega območja – SA-ŠA. Bil je podpredsednik ČZ SA-ŠA ter pobudnik vzreje čebeljih matic kranjske čebele na lučko-solčavskem območju. Sodeloval je pri graditvi čebelarskega centra za vzrejo matic v Lučah in bil predsednik gradbenega odbora.

Zelo uspešen je bil tudi kot mentor čebelarskega krožka. Kar nekaj let zapored so učenci, člani čebelarskega krožka nižje stopnje, na državnem prvenstvu osvajali srebrna priznanja. Edi je imel zelo izostren občutek za delo z mladimi čebelarji, tako da so mu radi prisluhnili tudi nekateri starši teh otrok. Ob dnevih odprtih vrat v čebelnjakih so se po navadi za delo s čebelami zanimali številni gostje. Edi jim je znal nazorno prikazati utrip življenja v panjih, po končanih ogledih pa smo pogosto lahko slišali: »Vsega tega nismo vedeli, tudi za koristnost čebeljih pridelkov ne, zato bomo še prišli.«

Martin Pustatičnik, ČD Mlinšek Velenje

Foto: Arhiv ČZ SA-ŠA

Na tematskem večeru o Frančišku Mlinšku novembra 2013 na ČZS

Razvitje prapora ČD Sovodenj

V soboto, 2. maja 2015, smo se člani in podporniki ČD Sovodenj ter drugi ljubitelji čebel zbrali v dvorani Kulturnega doma v Sovodnju in razvili društveni prapor. Na dogodek smo povabili vsa sosednja čebelarstva in druga društva, ki delujejo v našem kraju.

Prireditve se je začela s prihodom praporščakov ČD Blegoš, Cerklje, Škofja Loka in Žiri, čebelarstvom praporom pa so sledili prapori sovodenjske lovske družine, planinskega in upokojenskega društva ter društva prostovoljnih gasilcev Sovodenj. Nato je zazvenela državna himna, ki so jo zapeli člani cerkvenega pevskega zbora Nova Oselica, za njo pa še čebelarstva himna. Zbrane je pozdravil predsednik ČD Sovodenj Vinko Dolinar in v svojem govoru predstavil namen čebelarjenja v teh krajih. V imenu ČZS je udeležence pozdravil podpredsednik Marko Alauf

Foto: Vinko Rudolf

ter v svojem govoru orisal vlogo ČZS. Zgodovino ČD Sovodenj je predstavila voditeljica prireditve Milka Burnik. Sledilo je razvitje prapora, ki ga je slovesno razvil in blagoslovil njegov boter g. Jakob Kralj. Predsednik društva je prapor izročil v skrbništvo praporščaku Franciju Peternelju ter se zahvalil vsem dona-

Medikoel

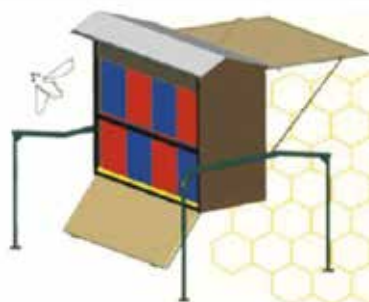
INHALACIJA AEROSOLA IZ PANJA

Ponujamo sete za izvajanje inhalacijske aerosolne apiterapije iz panja, API-AEROSOL I (set z naravnim vlekem) in API-AEROSOL II (set s prisilnim vlekem).

KONCENTRATI ZA MEŠANJE V MED

Pri nas dobite tudi kakovostne koncentrate za mešanje v med iz ameriškega slamnika (125 g) in soka rdeče pese (125 g).

Medikoel d.o.o., Jalnova cesta 2, 4240 Radovljica, T: 04 537 85 10, M: 041 618 775
info@medikoel.com, www.medikoel.com, www.s-mediko.com

„Čebelica na rajžo gre“

Izdelava prevoznih čebelnjakov
prilagodljiva notranja stena

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si, info@cebelnjaki.si
telefon: 031 681 589

KUNSTELJ

Miha Kunstelj, s. p.
GSM: +386 (0)31 352 797
e-pošta: jm-kunstelj@amis.net

inž. Jože Kunstelj, s.p.
GSM: +386 (0)31 893 276
e-pošta: jmkunstelj@amis.net

Zavrti 41
1234 Mengeš SLOVENIA
Tel./Faks: +386 (0)1 723 80 27
www.mj-kunstelj.com

torjem, ki so finančno podprli nakup. V kulturnem programu so sodelovali omenjeni pevski zbor, učenci

POŠ Sovodenj in folklorna skupina iz Sovodnja.

Vinko Rudolf

Obisk ministra za kmetijstvo Dejana Židana v ČD Prevalje

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan je skupaj z državno sekretarko mag. Tanjo Strniša in državnim sekretarjem Mihom Marenčejem obiskal koroško regijo. Visoki gostje so obiskali nekatera podjetja in kmetijo v regiji, med drugim pa tudi ČD Prevalje.

Ministra in njegova sodelavca smo pričakali župan dr. Matic Tasič, predsednik ČD Prevalje Rudi Vogel ter predstavnik ČZ Koroške in član UO ČZS Dominik Žvikart. Pogovarjali smo se predvsem o problematiki čebelarstva na Koroškem. Med največjimi problemi je vse pogostejši pojav čebel z rumenimi obročki na zadkih ob mejnem pasu z Avstrijo. Neposredno ob meji je veliko panjev s križanci z italijansko rumeno čebelo, ki so veliko slabši od naše kranjske sivke. Ti seveda prehajajo tudi na naše območje in se križajo s krajinsko čebelo. Zaradi tega imamo čebelarji velike težave pri ohranjanju čistosti avtohtone pasme. Obstaja velika bojazen, da bi se ta pojav razširil in da bi bila s tem čebelarjem povzročena velika gospodarska škoda. Minister nam je obljubil, da bo s problemom seznanil avstrijske-

Foto: Doroteja Vavh

ga kmetijskega ministra, tako da bi ga začeli reševati skupaj. Z g. Židanom smo se pogovarjali še o drugih aktualnih problemih v čebelarstvu, tudi o panjskem hrošču. Minister je prisluhnil vsem našim pripombam in nam obljubil vso podporo.

Za prijetnejši del obiska smo ministra povabili v čebelarsko-sadjarški učni center Fara na Prevaljah. Tam smo ga sprejeli predstavniki čebelarskega in sadjarškega društva ter društva kmetič Mežiške doline. Po ogledu čebelnjaka, nasada starih sort sadnega drevja in cvetlično-zeliščnega vrta, nad katerimi je bil minister Židan navdušen, je s predstavniki vseh treh društev stekel prijeten pogovor.

Rudi Vogel

Za člane ČZS nudimo 7% popust pri nakupu čebelarске opreme v vrednosti nad 50 EUR. Pri nakupu sladkorja v količini večji od 200 kg pa nudimo 11% popust na vso čebelarsko opremo.

Točilo 6 kaset kombinirano za AŽ in LR, avtomatsko samoobračalno
cena: **1.510,18 €**

Točilo 4 satno univerzalni koš, motorni pogon
cena: **547,00 €**

Zaščitni kombinizon
cena: **37,47 €**

Inox sončni topilnik - mali
cena: **182,00 €**

Satnice LR in AŽ
cena: **1,00 €**

Komora za dekrizalizacijo medu 300 l, cena: **1.100,00 €**

LR panj iz polistirena
cena: **74,50 €**

Trietažni panj AŽ 10 satni standard s kontrolo varoe, cena: **160,00 €**

Panj AŽ 10 satni standard s kontrolo varoe, cena: **102,00 €**

Pogače in sladkor za krmiljenje čebel - ugodno

Ostalo čebelarsko opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si
Delovni čas: pon-pet 09:00-13:00 in 16:00-19:00, sob 08:00-12:00

Belokranjski hram d.o.o., Ulica Staneta Rozmana 16, 8340 Črnomelj, M: +386 40 745 750, +386 40 748 588, +386 31 695 485
www.belokranjski-hram.si, facebook-belokranjski hram, E: info.belokranjski-hram@t-2.si

38. državno tekmovanje mladih čebelarjev

V začetku maja je v Beli krajini utripalo od mladosti in čebelarstva. ČZS je v sodelovanju s ČZ Bele krajine, ČD Metlika in OŠ Metlika v soboto, 9. maja 2015, organizirala 38. državno srečanje in tekmovanje mladih slovenskih čebelarjev. Tokratnega tekmovanja se je v spremstvu 82 mentorjev udeležilo 441 mladih čebelarjev (255 jih je tekmovalo na nižji, 156 na srednji in 30 na višji stopnji). Gostoljubno, kot je značilno za Belo krajino, jih je sprejela OŠ Metlika z ravnateljico Željko Janjac na čelu. Novost letošnjega tekmovanja so bile naloge iz sklopa delo s čebelami, ki so bile sestavljene na podlagi didaktičnega kompleta slikovnih satnikov. Dobri rezultati na vseh težavnostnih stopnjah dokazu-

Foto: Vlado Auguštin

jejo, da se je ta didaktični pripomoček hitro uveljavil v čebelarskih krožkih. Za soorganizacijo tekmovanja na visoki ravni se še posebej zahvaljujemo osebju OŠ Metlika in belokranjskim čebelarjem. **MB**

Foto: Vlado Auguštin

Foto: Vlado Auguštin

Najboljše poslikave panjskih končnic v letu 2015

V okviru 38. tekmovanja mladih čebelarjev v Metliki so bili razglašeni tudi zmagovalci šestega natečaja za najboljšo poslikavo panjske končnice. Na njem je sodelovalo 30 morda mladih članov čebelarskih krožkov s 94 panjskimi končnicami. Komisija (Nataša Lilek, Franko Dolgan, Marko Borko) je anonimne poslikave panjskih končnic ocenjevala po vnaprej določenih merilih: izpovednost, originalnost, tehnična izpopolnjenost in estetika. Komisija je izbrala deset najboljših poslikav. Mladi avtorji končnic,

ki so se uvrstile na prva tri mesta, so prejeli praktične čebelarske nagrade. Te so prispevali naši sponzorji: KIPGO čebelarska oprema, Anton Ciglič, s. p., Logar Trade, d. o. o., Čebelarstvo Rihar Kocjan, Čebelarstvo Pislak Bali, PE Čebelarski center Maribor, Mizarstvo Krže in Čebelarski center Lenart. Vsem se ob tej priložnosti iskreno zahvaljujemo za sodelovanje, vsem mladim slikarskim talentom in tudi njihovim mentorjem pa čestitamo za njihov uspeh. **MB**

REZULTATI NATEČAJA:

1. mesto: David Pucelj, 11 let, OŠ Stari trg pri Ložu,
2. mesto: Patricija Kohek, 14 let, OŠ Selnica ob Dravi,
3. mesto: Ela Glavač, 8 let, OŠ F. S. Finžgarja Lesce,
4. mesto: Martin Posnic, 15 let, OŠ Selnica ob Dravi,
5. mesto: Manca Gostan, 12 let, OŠ Šenčur,
6. mesto: Manca Rustja, 8 let, OŠ Stična, POŠ Krka,
7. mesto: Oka Bizjak, 12 let, OŠ Dob,
8. in 9. mesto: Ela Vičič, 10 let, OŠ Koper,
10. mesto: Mark Meglen, 8 let, OŠ Stična.

DOLINŠEK MARJAN S.P.,
IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME,
MD OPREMA

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313 po 15 ur
tel.: 05 973 05 36
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com

Pri nas izdelujemo dve velikosti ometalnikov
in sončne topilnike iz nerjavne pločevine po
ugodnih cenah.

Strokovna razprava o ekološkem čebelarstvu

ČZS, JSSČ bo v torek, 9. junija 2015, ob 17. uri, v gostišču Silvester v Raki organizirala razpravo o ekološkem čebelarstvu. V njej bodo sodelovali: Vlado AUGUŠTIN, svetovalec specialist za tehnologijo pri JSSČ (*Pogoji za ekološko čebelarjenje*), Mitja ZUPANČIČ, svetovalec specialist za področje ekološkega kmetovanja (*Ekološko čebelarjenje v prihodnje in plačilo za ekološko čebelarjenje v novem obdobju*), Jože RANTAŠA, koordinator

ekopridelave pri Inštitutu za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu Maribor (*Pogoji za pridobitev ekocertifikata v čebelarstvu*) in Gianfranco CA-DEDDU, predstavnik podjetja Chemicals Laif iz Italije (*Sredstva za ekološko zatiranje varoj*). Po razpravi si bodo udeleženci lahko ogledali čebelnjak ekološkega čebelarja g. Slavka Šiška in spoznali njegovo čebelarsko prakso.

Vlado Auguštin, svetovalec JSSČ

Seminar o čebelarjenju v nakladnem panju

ČZS, JSSČ razpisuje 5-urni seminar o čebelarjenju v LR-panju. Seminar obsega tri ure teoretičnega in dve uri praktičnega izobraževanja, na njem pa bomo obravnavali zgodovino LR-panja, temeljna načela čebelarjenja z LR-panjem, izvajanje apitehničnih ukrepov v LR-panju in zatiranje varoj v LR-panju. Seminar bo potekal v Laškem, in sicer teoretični del v torek, 16. junija 2015, ob 17.00 uri, v predavalnici hotela Thermana, praktični del pa v sredo, 17. junija 2015, ob 16.00 uri, pri čebelarju Slavku Lešku.

Na seminar se lahko prijavite v aplikaciji e-Čebelar (potrebna je poprejšnja registracija) oz. na ČZS

na e-naslovu: vlado.augustin@czs.si ali po tel. št.: 040/436 516. Na tej telefonski številki lahko dobite tudi dodatne informacije. Ob prijavi po e-pošti obvezno navedite ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), čebelarsko društvo, koliko let čebelarite, svojo tel. št. ali št. GSM in e-naslov. Prijave zbiramo do 10. junija 2015 oz. do zapolnitve prostih mest. Ker se bo seminarja lahko udeležilo največ 20 slušateljev, pohitite s prijavo.

Vlado Auguštin, svetovalec JSSČ

Vzpostavljen notranji nadzor je tudi dobra čebelarska praksa!

Čebelarji se pred kupci radi pohvalimo, da so naši čebelji pridelki pridelani v skladu z dobro čebelarsko prakso. Vendar dobra čebelarska praksa že zdavnaj ni več zgolj redna menjava satja, ustrezne higiensko-tehnične razmere pri pridobivanju čebeljih pridelkov in uporaba posod, primernih za živila ... Dobra čebelarska praksa je tudi to, da imamo v svojem čebelarstvu vzpostavljen notranji nadzor in da je ta dokumentiran. Če čebelar zagotavlja ustrezen notranji nadzor, mu čebeljih pridelkov pred prodajo ni treba dati v analizo.

Pri zagotavljanju notranjega nadzora v čebelarstvu pa so vsem slovenskim čebelarjem v pomoč Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu na načelih sistema HACCP. Dobro čebelarsko prakso v pravem pomenu besede boste dosegli le z rednim vodenjem dokumentacije in zagotavljanjem sledljivosti. Za neizpolnjevanje pglavitnih zahtev glede vodenja notranjega nadzora nikakor ne more biti več izgovor preveč zahtevna dokumentacija, pomanjkanje časa ali kaj drugega. Čebelarji se moramo končno zavedati, da je vodenje dokumentacije izključno v našo korist. Z izpolnjevanjem obrazcev in upoštevanjem priporočil zaščitimo sami sebe in tudi naše kupce. Z rednim vodenjem dokumentacije spremljamo in preverjamo pravilnost svoje pridelave ter za-

gotavljamo sledljivost tako rekoč od cveta do kozarca medu, ki je namenjen za prodajo. Izpolnjevanje obrazcev notranjega nadzora nikakor ni nepotrebno opravilo, temveč je naša opora za zagotavljanje varnih in kakovostnih čebeljih pridelkov. Le z ustreznim zagotavljanjem sledljivosti in preostalih evidenc je lahko dobra čebelarska praksa to, kar mora biti.

Tudi sistemu Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo (SMGO) nekateri neupravičeno očita, da zahteva preveč birokracije. Temu nikakor ni tako, in kdor tako misli, se zelo moti! Velikokrat je vzrok ne vključevanja v sistem SMGO ta, da čebelarji ne vodijo niti osnovne zahtevane dokumentacije notranjega nadzora, ob tem pa se izgovarjajo, da vse to zahteva sistem SMGO. Ta sistem poleg obrazcev notranjega nadzora, ki jih je dolžan izpolnjevati vsak čebelar, ne glede na

Foto: MB

to, ali je vključen v kakšno kakovostno shemo ali ne, zahteva le, da čebelar vodi evidenci o količini medu, ki ga označi s prelepko SMGO, in količini porabljenih prelepok SMGO.

Poleg možnosti za elektronsko vodenje obrazcev Smernic dobrih higienskih navad v čebelarstvu smo na ČZS izdali tudi posebno brošuro z vsemi potrebnimi obrazci, tako da lahko prav vsak čebelar vzpostavi notranji nadzor v svojem čebelarstvu, tudi če nima možnosti elektronskega vodenja. Obrazci

so primerni tudi za čebelarje, ki so vključeni v sistem SMGO. V brošuri najdete izpolnjen primer vodenja potrebnih evidenc in jasna navodila glede tega, katere obrazce izpolnite samo enkrat in katere vsako leto. V njej so objavljeni tudi obrazci za vodenje notranjega nadzora za tri leta. Brošura je v prosti prodaji, stane 3,00 EUR, dobite pa jo v tajništvu ČZS pri ge. Barbari Dimc (01/729 61 00). Upamo, da vam bo v pomoč, veseli pa bomo tudi vsake povratne informacije.

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Nove etikete za med

Ob koncu leta 2014 je bila spremenjena zakonodaja o označevanju živil, zato mora biti letos pridelani med označen po novi zakonodaji. Po novem so stare srednje velike in male tipske nalepke neustrezne, na voljo pa so že nove v obeh velikostih. Te so

brez označene vrste medu, to pa boste morali dopisati sami ob pomoči računalniškega programa, ki je na voljo na naši spletni strani. Čebelarji, priskrbite si nove nalepke!

Mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka JSSČ

Analize medu in čebeljih pridelkov

Tudi letos bodo čebelarji na podlagi Programa kontrole medu in čebeljih pridelkov (Program), ki je objavljen na spletni strani MKGP ([www.mkgp.gov.si/si/javne_objave/javna_narocila/?tx_t3javnirazpis_pi1\[show_single\]=1206](http://www.mkgp.gov.si/si/javne_objave/javna_narocila/?tx_t3javnirazpis_pi1[show_single]=1206)), imeli možnost poslati svoje vzorce v brezplačno analizo. Čebelarji lahko izbirajo med analizami paketa 1, ki obsega analize vsebnosti vode v medu, električne prevodnosti, vsebnosti HMF ter pelodno in senzorično analizo, in paketa 2, ki obsega analize vsebnosti kumafosa, timola in razpadnih produktov amitraza. Ministrstvo bo financiralo 130 analiz paketa 1 in 120 analiz paketa 2. Do brezplačne analize je upravičen tisti čebelar, ki v okviru samokontrole odda vzorec medu v analizo in ki je najpozneje dan pred oddajo vzorca v analizo vpisan v register čebeljakov. Čebelar lahko odda v analizo samo en vzorec medu, vendar le do zapolnitve prostih zmogljivosti. Pri tem se mora od-

ločiti za enega izmed dveh paketov analiz. Prednost pri analizah medu imajo čebelarji, ki so vključeni v sheme kakovosti. Čebelar lahko vzorec svojega medu v brezplačno analizo v okviru interne kontrole medu pošlje samo enkrat v programskem obdobju 2014–2016. Vzorci medu za analizo bodo zbrani na podlagi kvotnega vzorca, ki je opredeljen v tabeli 1 Programa, v kateri je določeno število vzorcev po statističnih regijah. Čebelar, ki želi svoje čebelje pridelke prodajati, mora imeti vzpostavljen sistem samokontrole, kateri sestavni del so tudi analize čebeljih pridelkov. **Vsake toliko časa je treba sistem preveriti z analizami, zato vam svetujemo, da izrabite možnost brezplačnih analiz.** Za podrobnejša navodila glede zbiranja vzorcev in načina izvajanja analiz medu in čebeljih pridelkov spremljajte spletne strani ministrstva, ČZS ipd.

Mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka JSSČ

Senzorična ocenjevanja medu v letu 2015 in državno senzorično ocenjevanje medu

K sodelovanju vabimo izvajalce letošnjih senzoričnih ocenjevanj medu, ki bodo ocenjevanje izvedli in ocenjevali v skladu s Pravilnikom o senzoričnem ocenjevanju medu (UO ČZS, 26. 5. 2014) in ki želijo v letu 2015 sodelovati tudi na senzoričnem ocenjevanju za izbor državnega prvaka. Letos bo ocenjevanje potekalo za vrste medu, ki so opisane in značilne za Slovenijo, in sicer za akacijev, cvetlični, lipov, kostanjev, smrekov, hojev in gozdni med ter za med oljne ogrščice in rešeljike. Zainteresirani izvajalci morajo na naslov ČZS, Brdo 8, 1225 Lukovica, ali na e-naslov natasa.lilek@czs.si najpozneje

do **15. junija 2015** posredovati naslednje podatke: razpisano kategorijo senzoričnega ocenjevanja (slovensko, mednarodno), datum, kraj in ure sprejemanja vzorcev, datum senzoričnega ocenjevanja medu, datum sklepne slovesnosti, višino kotizacije ter ime in priimek kontaktne osebe za dodatne informacije. Izvajalci senzoričnih ocenjevanj, ki prijave ne bodo oddali pravočasno in ocenjevanja ne bodo izvedli v skladu z veljavnim Pravilnikom o senzoričnem ocenjevanju medu, v tem letu ne bodo mogli sodelovati na državnem senzoričnem ocenjevanju.

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Ali na vašem območju že deluje čebelarški krožek?

Večkrat beremo ali slišimo, da je čebelarstvo dejavnost, ki ima v Sloveniji dolgoletno tradicijo. Med drugimi so k temu pripomogli tudi čebelarji – mentorji ali učitelji, ki so znanje o čebelarstvu prenašali iz roda v rod, s starejše na mlajšo generacijo. Dokaz za to so čebelarški krožki, ki že nekaj desetletij delujejo v okviru osnovnih in srednjih šol. Krožki so začeli delovati predvsem zaradi zagnanosti čebelarjev – entuziastov, najprej na podlagi njihove lastne iznajdljivosti in zmožnosti brez podpore ČZS, pozneje tudi ob podpori krovne čebelarske organizacije, ves čas pa seveda ob podpori okolja (čebelarskega društva, šole), v katerem je tak krožek deloval.

Prepričana sem, da je mentorstvo v čebelarškem krožku ena izmed lepših čebelarjevih nalog, čeprav seveda zahteva poglobljeno znanje o čebelarstvu, potrpežljivost, iznajdljivost, čut za delo z otroki ter pravilne vzgojne prijeme in metode podajanja znanja. Če temu ne bi bilo tako, verjamem, da bi morebitna hitra vneza mentorjev čebelarških krožkov tudi hitro zamrla ali pa najmlajši niti ne bi sprejeli svojih mentorjev. Ti pa niso samo čebelarji, ampak tudi učitelji z dodatnimi strokovnimi znanji s področja čebelarstva. Vsem je skupen namen, to je ozaveščanje otrok o pomembnosti in vlogi čebelarstva in čebel, katerega cilj je oblikovanje pozitivnega odnosa otrok do ohranjanja okolja in čebel. Večina nas pozna znani rek »Kar se Janezek nauči, to Janezek zna«, zato je še kako pomembno, da začnemo otroke informirati o čebelarstvu in zdravem okolju že v zgodnjem otroštvu, kajti le tako se bodo pri njih razvili pravi vedenjski vzorci.

Kot sem napisala v uvodu, dejavnosti, povezane s čebelarškimi krožki, že nekaj let podpira tudi ČZS. Sprva je bila njena naloga povezovanje krožkov na letnih srečanjih mentorjev in državnih tekmovanjih mladih čebelarjev, pozneje pa zaradi pobud in predlogov mentorjev tudi podpora čebelarškim krožkom, ki obsega zlasti zagotavljanje nekaterih pripomočkov, kot so npr. literatura, potrošni material, panji, zaščitna pokrivala in rokavice itd. Leta 2008 je sistem čebelarških krožkov, ki delujejo na osnovnih in srednjih šolah, prek programa Javne svetovalne službe v čebelarstvu podprlo tudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V tem obdobju sta nastala 40-urna učna načrta za čebelarstvo za nižjo in višjo stopnjo, po katerih od tedaj poučujejo mentorji. Še vedno skušamo zagotoviti tudi nekatere pripomočke za delovanje krožkov in plačilo mentorjem za opravljeno delo (brez potnih stroškov). Na osnovnih in srednjih šolah zdaj deluje 143 krožkov, vanje pa je vključenih približno 2180 učencev in dija-

kov. Če to število primerjam s številom izpred sedmih let, se je število čebelarških krožkov v tem obdobju povečalo za 88 odstotkov, število krožkarjev pa za 155 odstotkov. Lahko smo ponosni, da so brezplačni čebelarški krožki, za katerih delo skrbijo po večini člani čebelarških društev, edinstven primer tudi v sistemu osnovnošolskega izobraževanja.

Verjetno ste tudi sami že pred časom ali pa morda ob branju tega prispevka začeli razmišljati o tem, da bi na šoli, ki deluje v vaši občini, ustanovili čebelarški krožek. Kaj je za to treba storiti? Če je na voljo mentor, ki bi bil pripravljen prevzeti vlogo izvajalca čebelarskega krožka, potem je vaša naloga, da se pogovorite in dogovorite tudi z ravnateljem/-ico šole oz. da mu/ji predstavite sistem delovanja. Ob tem se bodo gotovo tudi vam zastavljala različna vprašanja, zato bo najbolje, da v tem primeru po telefonu ali e-pošti navežete stik z g. Markom Borkom ali z avtorico tega prispevka. Pred začetkom delovanja krožka morata odgovorni osebi čebelarskega društva in šole podpisati namero o ustanovitvi čebelarskega krožka. Izpolnjeno in podpisano namero je treba poslati na ČZS, JSSČ, ta pa bo poskrbela za sklenitev pogodbe z mentorjem ter mu posredovala navodila o delovanju, nekoliko pozneje pa tudi učne pripomočke. Če je v nekem okolju za ustanovitev čebelarških krožkov zainteresiranih več društev, se na podlagi poziva lahko dogovorimo tudi za skupno srečanje s predstavniki šol in društev, na katerem bomo predstavili sistem delovanja čebelarških krožkov. V tem primeru mi lahko pišete na e-naslov: lidija.senic@czs.si.

Ta mesec je pravi čas za začetek dejavnosti, povezanih z ustanovitvijo šolskega čebelarskega krožka. Pouk v šolah se namreč končuje, učitelji pa bodo kmalu začeli pripravljati tudi načrt dela za prihodnje šolsko leto. Predlagam vam, da se, če želite ustanoviti čebelarški krožek, kar pogumno lotite projekta.

Lidija Senič, vodja JSSČ

Za čebelarje 5% popusti!

Oddajamo apartma „Čebelarjeva hiška“

Terme Olimia

www.turizem.tevzeve-dobrote.si

041/726-175

Nadaljevanje projekta »Od setve do žetve – kar sejemo, to žanjemo« v letu 2015

Letos bomo v okviru projekta JSSČ Ohranimo čebele nadaljevali spodbujanje setve medovite ajde s projektom »Od setve do žetve – kar sejemo, to žanjemo«. K sodelovanju bomo znova povabili kmetijske šole, saj želimo mladim, ki se izobražujejo na teh šolah, predstaviti pomembnost sejanja te medovite kulturne rastline.

Dijaki in študenti bodo v obdobju cvetenja spremljali obisk čebel, opravljanje, velikost rastlin, vremenske razmere, pozneje pa seveda tudi pridelek. Vse to bodo izvajali pod strokovnim vodstvom mentorjev in dr. Janka Božiča z Biotehniške fakultete. Meritve bodo izvajali tudi v obdobju rasti, veliko pozornosti pa bomo namenili

li zlasti opazovanju ajde v obdobju cvetenja, saj želimo ugotoviti, kako na različnih območjih Slovenije uspeva-jo iste sorte medovite ajde. V raziskavo bodo vključene tri sorte medovite ajde: Darja, Bamby in Čebelica.

Pri projektu bodo sodelovale kmetijske šole z različnih območij Slovenije, zato bomo z zanimanjem spremljali meritve in rezultate meritev na posameznih območjih in jih prenesli na vso Slovenijo. Poiskali bomo razlike in skupne točke med šolami in regijami. Ob koncu projekta bomo organizirali dogodek, na katerem bomo strokovni in širši javnosti predstavili rezultate skupnega dela.

Nataša Klemenčič Štrukelj, svetovalka JSSČ

Partnerji v projektu »Od setve do žetve – kar sejemo, to žanjemo«

Botri projekta »Od setve do žetve – kar sejemo, to žanjemo«

Čebelarstva didaktična igra spomin

Ob sklenitvi natečaja »Kar seješ, to žanješ« vam predstavljamo didaktično igro spomin, kot so jo likovno zasnovali otroci, ki so zmagali na natečaju. Ob lanskem tradicionalnem medenem zajtrku smo na osnovne šole po Sloveniji poslali kreativne mape s 24 izbranimi motivi oziroma nalogami za reševanje, učenci pa so jih dopolnili po svojih zamislih. Na povabilo k sodelovanju na natečaju se je odzvalo več kot 200 osnovnih šol iz vse Slovenije, prejeli pa smo tudi približno 380 kreativnih map. Natečaj »Kar seješ, to žanješ« je bil namenjen učencem, starim od 9 do 12 let, ki so se potegovali za najizvirnejše, najbolj domiselne in najbolj pristne likovne motive. Učenci so imeli možnost prostega likovnega izražanja, v okviru katerega so lahko

na svojstven način izrazili svojo ustvarjalnost. Zmagovalni motivi so postali podlaga za izdelavo kreativne miselne igre za otroke – spomin. Vsaka slika oz. karta ima svojega avtorja, ki je naveden z imenom in priimkom, tako da so soustvarjalci oz. soavtorji te igre tudi učenci. Zmagovalnemu motivu smo dodali parno karto z besedilom, ki opisuje motiv na ilustraciji. Celoto sestavljata obe karti skupaj. Z natečajem smo želeli otroke spodbuditi k razmišljanju o pomenu narave, varovanju okolja, o vlogi in ranljivosti čebel ter spoznavanju čebelarstva

in čebeljih pridelkov. Z miselno igro spomin boste ob zabavni igri razgibali spomin, hkrati pa se boste naučili veliko novega o čebelah in čebelarstvu ter o pomenu narave in odgovornosti do nje. Igro sestavlja 24 parov pomanjšanih panjskih končnic. Zahvaljujemo se vsem ustvarjalcem, ki so prispevali svoje ideje za izdelavo te didaktične igre, mentorjem pa za poslana dela. Hvala

tudi vsem, ki ste pohvalili našo akcijo in naša prizadevanja za boljši in lepši svet. Igro spomin bodo osnovne šole prejele novembra, ob letošnjem medenem zajtrku. Vsi, ki želite kupiti to igro, jo lahko naročite v tajništvo ČZS. Cena igre je 4,60 EUR z DDV.

Nataša Klemenčič Štrukelj, svetovalka JSSČ

Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev

V petek, 12. junija 2015, bo po vsej Sloveniji potekal »dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev«. Želimo si, da bi večina čebelarskih društev na ta dan odprla svoja vrata obiskovalcem iz ožje in širše okolice. Vključevanje ČD v to vseslovensko akcijo je prostovoljno, odvisno pa je predvsem od kadrovskih zmognosti posameznega društva. Društva vabimo, da sporočijo, ali bodo za predstavitev potrebovala promocijsko gradivo. Z dnevom odprtih vrat želimo javnost seznaniti s skrbjo za kakovostne in varne čebelje pridelke ter s čebelarskimi opravili, pestrostjo čebeljih pridelkov, z možnostjo vključevanja čebelar-

jev v turistično ponudbo kraja, ne nazadnje pa želimo doseči tudi še večje zaupanje slovenskih porabnikov v čebelarje in čebelje pridelke.

Vsa zainteresirana društva prosimo, da se k sodelovanju prijavi najpozneje do 5. junija 2015 na e-naslov: natasa.strukelj@czs.si. O nadaljnjem poteku akcije bomo obveščali samo tista čebelarska društva, ki bodo do navedenega datuma oddala svojo prijavo. Vse dodatne informacije lahko dobite tudi na ČZS, JSSČ po tel. št.: 01/729 61 24.

Nataša Klemenčič Štrukelj, svetovalka JSSČ

Svetovanja in izobraževanje s področja ekonomike

Ne glede na to, da se večina čebelarjev s čebelarstvom ukvarja zgolj ljubiteljsko, je pomemben vidik vsakega čebelarstva tudi zagotavljanje gospodarnosti. Za izboljšanje ekonomike čebelarjenja JSSČ izvaja različna svetovanja s tega področja, npr. o davčni zakonodaji (izdaja računov, obdavčitev, ...), dopolnilnih dejavnostih, povezanih s čebelarstvom, trženju, razvoju čebelarstva itd. V okviru tovrstnega

izobraževanja pripravljamo tudi predavanja o *čebelarski zakonodaji s področja trženja čebeljih pridelkov in izdelkov, trženju čebeljih pridelkov in izdelkov in o izdelavi poslovnega načrta za čebelarstvo*. Če ste zainteresirani za svetovanja ali izobraževanje, to sporočite Tanji Magdič (tanja.magdic@czs.si) ali Nataši Klemenčič Štrukelj (natasa.strukelj@czs.si).

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

Certificiranje ponudnikov čebelarskega turizma

ČZS si prizadeva za razvoj in uveljavitev čebelarske turistične ponudbe, ki vse bolj postaja redna ponudba slovenskega turizma. Tudi zaradi tega v tem letu nadaljujemo program certificiranja ponudnikov čebelarskega turizma. Vanj se lahko vključijo vsi zainteresirani čebelarji, ki se že ukvarjajo s čebelarsko turistično ponudbo, in tudi tisti, ki to načrtujejo. Vse zainteresirane čebelarje – ponudnike čebelarskega turizma vabimo, da najpozneje do **15. junija 2015**

na naslov ČZS posredujejo predpisano pisno izjavo o sodelovanju v programu certificiranja ponudnikov čebelarskega turizma v letu 2015. Letos bomo postopek certificiranja izvedli le za tiste ponudnike čebelarskega turizma, ki bodo do navedenega roka podali pisno izjavo. Več informacij lahko dobite na e-naslovu: anton.tomec@czs.si

Komisija UO ČZS za čebelarsko kulturno dediščino

Kako ravnamo ob piku čebel?

Za čebele velja, da so izjemno koristne žuželke, obstaja pa možnost, da človeka tudi pičijo. Večina ljudi ob pikih žuželk iz reda kožekrilcev (čebel, os, sršenov in čmrljev) nima večjih težav, čeprav so ti vedno nekoliko boleči. Zaradi neposrednega delovanja strupa se na mestu pika pojavita srbeča rdečica in otekline s premerom nekaj centimetrov, vendar po nekaj urah izgineta. Izjemoma se pojavi

obsežnejša otekline. V nekaterih primerih pa je čebelji strup za človeka vendarle nevaren, saj je v najhujših primerih, če ni hitre pomoči, lahko usoden že pik ene same čebele. Alergijske reakcije se praviloma pojavijo kmalu po piku, lahko že v nekaj minutah, po navadi pa prej kot v eni uri. Za take primere bi ČZS rada čebelarjem v pomoč legalizirala set prve pomoči, ki bi bil del obvezne opreme v čebel-

njaku in ki bi ga čebelar ob morebitnem piku čebel druge osebe lahko uporabil po ustreznih navodilih. Mnenja zdravnikov o legalizaciji takšnega seta pa so deljena. Na Ministrstvu za zdravje RS menijo, da uporaba takega seta pri čebelarjih ni mogoča. Da

bi se izognili težavam ob morebitnem piku čebele, so zato pripravili navodila za ravnanje ob takem dogodku. Objavljena so na naši spletni strani: www.czs.si/objave_podrobno_czs/6039.

Mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka JSSČ

Podatki o gibanju tehnic od 21. 4. 2015 do 20. 5. 2015

Opazovalna postaja	Gibanje tehnic $\pm$ kg	Opis dogajanja
Goriško, Šempeter	21,6	akacija
Ribniško Pohorje	-0,3	travniki
Lendava	26,3	akacija
Bled	4,3	travniki
Koper, Dekani	23,4	akacija
Logaška planota, Menišija	14,5	javor
Bela krajina, Poljanska gora	14,7	akacija
Bistriško Pohorje	0,7	travniki
Vransko, Prebold	1,1	travniki
Trnovski gozd	8,8	javor
Metlika	15,9	akacija
Slovenska Bistrica, Oplotnica	2,2	travniki
Travna gora	6,5	javor
Zreško Pohorje	16,3	travniki
Goričko, Dankovci	17,8	akacija
Laško, Malič	13,5	javor
Loška dolina, Kozarišče	6,0	javor
Kočevski rog	4,3	javor
Kostrivnica, Lahomno	25,2	javor
Kozjak, Kapla	3,7	travniki
Krim, Iška vas	21,7	javor

Ptuj, Haloze	23,9	akacija
Kobansko na Kozjaku	0,0	travniki
Krško, Sevnško	24,1	akacija
Kanalsko, Tolminsko	11,5	akacija
Stojna	3,7	travniki
Vrhnika, Borovnica	1,8	travniki
Žužemberk	12,5	javor
Krim-Kurešček	0,0	travniki
Prekmurje-Mali Bakovci	41,9	akacija, oljna ogrščica
Slovenske gorice, Lenart	10,9	akacija
Bizeljsko	20,1	akacija
Bogojina	32,9	akacija
Braslovče	7,3	travniki
Brežice	12,2	akacija
Lovrensko Pohorje	3,1	javor
Idrijsko	16,2	javor
Gornji Grad	15,1	javor, smreka
Ilirska Bistrica	2,2	travniki
Zagorje, Izlake	24,9	javor, smreka
Gorjanci, Kostanjevica na Krki	4,2	travniki
Kranjska Gora	3,7	travniki
Ljutomer	25,7	akacija
Podčetrtek	25,9	akacija

Junijska akcija

Ta mesec vam ob nakupu treh parov nogavic podarimo majico »Ohranimo čebele«. Cena enega para nogavic je 3,00 EUR. Naročila lahko pošljete po pošti na naslov: Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo 8, 1225 Lukovica, na e-naslov: barbara.dimc@czs.si ali po tel. št.: 041/370 409.

Tajništvo ČZS

GJ PANJ

Izdelujemo nakladne GJ panje, Univerzalno Večnamensko Podnico (podnica je združljiva z GJ, LR in DB nakladami). Izdelava poteka po načrtih in pod nadzorom univ. dipl. inž. Ivana Jurkoviča. Nakup je možen tudi preko spletne trgovine:

www.mojcebelnjak.si

Mizarstvo Strgar d.o.o.

041/844-482

Delo terenskih svetovalcev

Kot smo omenili že v prejšnji številki SČ, je s podelitvijo nove koncesije JSSČ zagotovljeno delo terenskih svetovalcev za prihodnje programsko obdobje. Glede na to je torej terensko svetovanje dostopno vsem zainteresiranim čebelarjem na območju naše države. Svetovanje se nanaša zlasti na praktične nasvete pri čebelarjenju in sicer na področju tehnologije, ekonomike in varne hrane v čebelarstvu. Delo na terenu obsega svetovanje glede izvajanja splošnih preventivnih ukrepov in pregledovanja čebeljih družin, ocenjevanja pravilnosti razvoja čebeljih družin ob različnih vzrejnih razmerah in ugotavljanja morebitnih sprememb v vedenju čebel, pa tudi svetovanje v zvezi s spremembami pri zalegi, pripravami čebel na prevoz, z izrabo paše in glede drugih nalog, potrebnih za izboljšanje tehnološkega stanja v čebelarstvu. Ker se je število terenskih svetovalcev zmanjšalo, se je za prihodnje obdobje po-

večalo območje, za katerega skrbi posamezen terenski svetovalec. Seznam terenskih svetovalcev, ki so pristojni za posamezno območje, je objavljen na spletni strani ČZS, prejeli pa so ga tudi predsedniki vseh ČD.

V tem mesecu terenski svetovalci intenzivno svetujejo čebelarjem predvsem o osnovni odbiri. Če s terenskim svetovalcem ugotovita, da je v določeni čebelji družini več kot dva odstotka čebel z rumenimi obročki na zadkih, se dogovorita za zamenjavo matice v okviru ukrepa menjave matic v letu 2015. Zato pohitite in pokličite terenskega svetovalca, saj morajo ti zbrane podatke o menjavi posredovati do 14. junija. Prav tako pa terenski svetovalci zdaj na terenu izvajajo tudi svetovanja o rejskem programu in osnovni odbiri ter o pridelavi medu in shemi kakovosti. Ta svetovanja so namenjena vsem čebelarjem.

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ

Svetovanja terenskih svetovalcev v juniju

Datum	Čas	Izvajalec	Kraj	Kontakt
Svetovanje o rejskem programu in osnovni odbiri				
2. jun.	16.30	Roman Marinko	Čebelarstvo Aleš Peček, Preserje (zbor pred cerkvijo v Preserju)	030/604 008
3. jun.	18.00	Branko Skrt	Čebelarški dom, Ilirska Bistrica	030/604 041
4. jun.	14.00	Jakob Madjar	Šolski čebelnjak Sv. Jurij, Rogašovci	041/720 481, 041/598 356
4. jun.	18.00	Franc Kobe	Čebelarstvo Franc Kobe, Dolž-Lipnica 15, Novo mesto	030/604 051
4. jun.	18.00	Miroslav Cetina	Ljudska univerza Postojna, Ljubljanska cesta 2, Postojna	030/604 046, 041/577 256
4. jun.	18.00	Peter Babnik	Društveni čebelnjak ČD Vojnik	030/604 060, 041/211 295
5. jun.	16.00	Franc Podrižnik	Čebelnjak ČD Šmartno ob Paki (zbor pred trgovino Mercator v Šmartnem ob Paki)	030/604 068
5. jun.	17.00	Dušan Milinkovič	Čebelarški dom, Sela pri Otovcu	030/604 090
7. jun.	10.00	Pavel Praper	Šolski čebelnjak pri fari, Prevalje	030/604 087
8. jun.	16.00	Vlado Pušnik	Čebelarški center Maribor	030/604 075, 041/610 110
10. jun.	16.30	Franc Tratnjek	Šolski čebelnjak Biotehniške šole v Rakičanu	030/604 084, 041/606 013
12. jun.	10.00	Andrej Jernej	Čebelnjak POŠ Blagovna, Proseniško 22, Šentjur	030/604 064
13. jun.	8.00	Martin Cuš	Društveni čebelnjak ČD Markovci	030/604 071
13. jun.	9.00	Brane Borštnik	Čebelarstvo Brane Borštnik, Prilesje 3a, Velike Lašče	030/604 002
13. jun.	17.00	Klavdijo Babič	Učni čebelnjak, Hrastovlje	030/604 036
14. jun.	10.00	Janko Goričan	Čebelarstvo Janko Goričan, Sv. Danijel 34a, Trbonje	030/604 085
20. jun.	8.00	Aleš Rodman	Branica	030/604 030
20. jun.	9.00	Anže Perčič	Čebelnjak na Poti treh zvonov, Senično	030/604 052
20. jun.	9.00	Dušan Žunko	Čebelarstvo Lucka, Sužid 41, Kobariid	030/604 034, 031/870 709
29. jun.	16.00	Vinko Sajtl	Zbor na parkirišču pri cerkvi v Gorenjem Gradišču pri Šentjerneju	030/604 053
Svetovanje o pridelavi medu in shemah kakovosti				
3. jun.	17.30	Anže Perčič	Društveni čebelnjak ČD Tržič (ob poti iz Bistrice pri Tržiču proti Brezjam pri Tržiču)	030/604 052
4. jun.	18.00	Miroslav Cetina	Ljudska univerza Postojna, Ljubljanska cesta 2, Postojna	030/604 046, 041/577 256
4. jun.	20.00	Peter Babnik	Društveni čebelnjak ČD Vojnik	030/604 060, 041/211 295
12. jun.	12.00	Andrej Jernej	Čebelnjak POŠ Blagovna, Proseniško 22, Šentjur	030/604 064
12. jun.	16.00	Pavel Praper	Čebelarstvo Marjan Kogelnik	030/604 087
12. jun.	18.00	Dušan Milinkovič	Čebelarški dom, Sela pri Otovcu	030/604 090
12. jun.	19.00	Roman Marinko	Prostori KS Notranje Gorice, Podpeška cesta 380, 1357 Notranje Gorice	030/604 008
13. jun.	9.00	Franc Podrižnik	Čebelarstvo Franc Podrižnik (zbor pred gostilno Rdeča armada v Kokarjih)	030/604 068
13. jun.	10.00	Martin Cuš	Društveni čebelnjak ČD Markovci	030/604 071
14. jun.	10.00	Janko Goričan	Čebelarstvo Janko Goričan, Sv. Danijel 34a, Trbonje	030/604 085
15. jun.	9.00	Vinko Sajtl	Center biotehnike in turizma – Grm Novo mesto, Sevno 13, Novo mesto	030/604 053
16. jun.	16.00	Franc Kobe	Center biotehnike in turizma – Grm Novo mesto, Sevno 13, Novo mesto	030/604 051

Datum	Čas	Izvajalec	Kraj	Kontakt
17. jun.	16.30	Franc Tratnjek	Šolski čebelnjak Biotehniške šole v Rakičanu	030/604 084, 041/606 013
18. jun.	14.00	Jakob Madjar	Šolski čebelnjak Sv. Jurij, Rogašovci	041/720 481, 041/598 356
20. jun.	10.00	Aleš Rodman	Branica	030/604 030
20. jun.	14.00	Klavdijo Babič	Lovska koča v Butarih, Gračišče	030/604 036
24. jun.	18.00	Branko Skrt	ČebelarSKI dom, Ilirska Bistrica	030/604 041
27. jun.	9.00	Dušan Žunko	Čebelarstvo Lucka, Sužid 41, Kobarid	030/604 034, 031/870 709
27. jun.	9.00	Vlado Pušnik	ČebelarSKI center Maribor	030/604 075, 041/610 110
11. jul.	9.00	Branko Borštnik	Čebelarstvo Brane Borštnik, Prilesje 3a, Velike Lašče	030/604 002

Urn timer usposabljanj v juniju

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
11. jun.	18.00	Pomen in postopek izvajanja osnovne odbire kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Center za medgeneracijsko druženje, Cesta notranjskega odreda 46, Stari trg pri Ložu	g. Palčič 031/618 900
18. jun.	18.00	Pomen in postopek izvajanja osnovne odbire kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Gostilna Šadl, Križevci pri Ljutomeru 10, Križevci pri Ljutomeru	g. Ostrc 041/208 239
Zagotavljanje kakovosti čebeljih pridelkov					
10. jun.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Nataša Lilek	ČebelarSKI center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Lilek 040/436 519

Usposabljanja na podlagi Programa ukrepov na področju čebelarstva

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
4. jun.	17.00	Terenski ogledi medovitih rastlin in povzročiteljev gozdnega medenja	Franc Šivic	Olševek 35, Predvor, Čebelarstvo Osterman	g. Tiringar 041/971 121
6. jun.	9.00	Vzreja čebeljih matic	dr. Stanislav Kapun	OŠ Mežica, Partizanska cesta 16, Mežica	g. Praper 030/604 087
6. jun.	12.00	Vzreja čebeljih matic - delavnica	dr. Stanislav Kapun	OŠ Mežica, Partizanska cesta 16, Mežica	g. Praper 030/604 087 obvezna prijava
13. jun.	15.00	Terenski ogledi medovitih rastlin in povzročiteljev gozdnega medenja	Franc Šivic	ČebelarSKI dom Podstenice, Kočevski rog (št. 3 na GPS)	g. Andrejčič 051/258 283
15. jun.	18.00	Terenski ogledi medovitih rastlin in povzročiteljev gozdnega medenja	Franc Šivic	Zadružni dom Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43, Dobrunje	g. Smrekar 041/639 440
20. jun.	9.00	Gozdne paše	Franc Podrižnik	Gostišče na Mašunu	g. Skrt 041/484 174

Izobraževanja Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta s področja zdravstvenega varstva čebel (Uredba 2015)

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
21. jun.	9.00	Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel	mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med.	Klinična predavalnica, Veterinarska fakulteta, Cesta v Mestni log 47, Ljubljana	ga. Jenko Rogelj 041/645 769

TRGOVINA

Gospoka 3, 3000 Celje

~ Delovni čas ~

Pon.-pet. od 8.00 do 15.00
Sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00
Sobota od 8.00 do 12.00

PONUJAMO VAM:

- ~čebelarSKO zaščitno opremo, opremo in pribor
- ~sladkorne pogače
- ~med in ostale čebelje pridelke
- ~darilni program in kozmetiko na bazi čebeljih pridelkov
- ~kozarec za slovenski med in ostalo embalažo

Možnost naročanja prodajnih artiklov po telefonu, faxu ali e-pošti.
Tel./faks: 03/544 17 23; mail: trgovina.cebelca@amis.net

ČEBELCA

Čebelarjem z veljavno člansko izkaznico
ČZS priznamo 4 % popust ob nakupu
čebelarSKe opreme in pribora v vrednosti nad 50 EUR.

**ODKUPUJEMO
ČEBELJI VOSEK**

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE
 ☎(05) 368 45 80, ☎(05) 368 45 81
 GSM 051 614 683
 www.kipgo.net; kipgob@gmail.com
 PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
 ☎(01) 729 61 30, e-mail: cebelarna.lukovica@gmail.com

URNIK

BATUJE	LUKOVICA
pon-pet 8 00-11 30	pon-sre 9 00-18 00
12 30-18 00	četr-čet 9 00-17 00
sob. ZAPRTO	sob 9 00-13 00

-PRIPOMOČKI ZA ODKRIVANJE SATOV
 -CEDILA
 -KADENIKI
 -ZASČITNA OPREMA
 -PANJI IN OPREMA
 -SATNICE
 -OSTALI ČEBELARSKI PRIPOMOČKI

NAROČENO
POŠLJEMO
TUDI PO
POŠTI!

NUDIMO
IZDELAVO
SATNIC
IZ VAŠEGA VOSKA

MIN. KOLIČINA VOSKA
10 KG

OBIŠČITE NAS
V NAŠI SPLETNI
TRGOVINI
WWW.KIPGO.NET

PRIVOSČITE
VAŠIM ČEBELAM
NAJBOLJŠE!
INVERTNE
POGAČE APIMEL
30% VEČJA STIMULACIJA

SESTAVA:
FRUKTOZA 42%
DEKSTROZA 51,5%
MALTOZA 2,5%
TRIOZA 2%
SLADKOR 2%

MATIČNA
KLETKA
VAR-CONTROL

NOVO

NADGRADNJE
KAMIONOV

Čebelarnem z
veljavno člansko
izkaznico priznamo 4%
popusta pri gotovinskih
nakupu v vrednosti nad 50
EUR v naših prodajalnah.

ČISTEJŠI
CVETNI PRAH

OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA
AŽ IN LR PANJ
VEČJA KOLIČINA CV.
PRAHU
IZDELUJEMO PANJE
AŽ Z NOTRANJNIM
SMUKALNIKOM

PANJI IN SATNIKI
LR (STANDARD,
2/3, 1/2) IN DB
TER
DELI PANJEV

IZDELUJEMO:
-PRAŠILČKE: 3S,
4S, 5S, 7S
-PANJE AŽ: 9S, 10S,
po naročilu 11S, 12S
-PANJE AŽ 3E 9S,
10S, po naročilu 11S
-PANJI AŽ KOZINC
11+3

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor - Tel/Fax: 02 / 331 80 10

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

GSM: 051/348-426

e-mail: jana.pp@amis.net

www.cebelski-center.si

Zaščitna oprema za
čebelarjenje
Posode in točila za med
Sladkor in sladkorne
pogače, sirup za čebele

Nudimo vam:

Voščene satnice AŽ, LR
Satniki AŽ - lipovi, rogljičeni
Panji AŽ, LR, LR 2/3
Drobni pribor

Kozarce za med
Pokrovčke s čebeljimi motivi
Stekleničke za propolis
Steklenice raznih oblik in velikosti
Kartonsko in plastično embalažo

PE ČEBELARNA OB PARKU

Tyrševa 26, Maribor, Tel./Fax: 02/251 60 12
 Delovni čas:
 Pon., sre., pet. odprto od 9h - 17h

Naročeno blago vam lahko pošljemo po hitri pošti,
pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

PRODAM

Cvetni prah, nabran pod Poreznom, sušen ali sveže zamrznjen, letošnji, očiščen, tel.: 041/461 921.

Cvetni prah, letošnji, zamrznjen, nabran v neokrnjeni naravi Bohinja, tel.: 031/330 972.

Cvetni prah iz neokrnjene Cerkljanske, sušen ali sveže zamrznjen, letošnji, očiščen, pakiran v 0,5 in 1 kg embalažo, tel.: 031/292 577.

Svež cvetni prah osmukane, tel.: 051/855 070.

Svež matični mleček, tel.: 040/213 065.

Čebeljki vosek, AŽ-satnike in hojev med, tel.: 041/575 477.

Akacijev in cvetlični med, tel.: 040/217 542.

Mlade čebelje družine na 7 satih in sveže zamrznjen cvetni prah (Rogaška slatina), tel.: 051/303 362.

Čebelje družine na AŽ-satih, tel.: 041/868 121.

Čebelje družine na standardnih LR-satih, tel.: 031/510 274, 041/350 914.

Dve močni čebelji družini na plodiščnih RV-satih z lanskima maticama, tel.: 041/548 856.

Nekaj čebeljih družin na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (Prekmurje), tel.: 041/784 298.

Več čebeljih družin na 7 LR-satih in paketne čebele, tel.: 040/815 884.

5-satne prašilčke, tel.: 07/495 76 45 in 041/858 736.

7-satne in 11+3 AŽ-panje ter 1/1 in 2/3 LR-panje, tel.: 041/839 496.

Novo 7- in 10-satne AŽ-panje, tudi trietažne, mogoča menjava za čebelje družine, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

Novo 7-satne AŽ-panje, kakovostne, sestavljene iz vezanih plošč, z vso opremo, ugodno (okolica Krškega), tel.: 041/236 256.

Tri nove 10-satne AŽ-panje, tel.: 041/891 691.

Tri AŽ-panje, dva naseljena AŽ-panja in vso čebelarstvo opremo (Izola), tel.: 041/678 886.

Pet 10-satnih AŽ-panjev, novih, lipovih, z lovilnikom varoj, tel.: 041/822 366.

Šest rabljenih 10-satnih AŽ-panjev in dva rabljena 9-satna AŽ-panja, vsi so zelo dobro ohranjeni, tel.: 041/961 470 (Primorska).

15 novih 10-satnih AŽ-panjev in nekaj čebeljih družin, tel.: 040/253 874.

20 novih 10-satnih AŽ-panjev iz kakovostnega lesa, cena po dogovoru (Cerknica), tel.: 041/840 357.

Rabljene nakladne RV-panje, dobro ohranjene, tel.: 068/176 373.

Nov DB-panj z mrežasto podnico, dvema mediščnima nakladama, zažičenimi satniki in utrtimi satnicami, s pokrovom in krmilnikom, tel.: 040/392 828.

Zabojnik za 10 in 12 AŽ-panjev, na nastavljivih nogah, ter lipove AŽ-satnike, ugodno, tel.: 031/753 345.

Prevozni čebelnjak zabojnik za 54 AŽ-panjev, tel.: 031/424 490.

Tovorno vozilo znamke MAN 14.222 F, leto izdelave 1996, moč motorja 162 kW, 8 prestav, brezhiben, ugodno, tel.: 040/390 268.

AŽ-sate, rabljene, lepo zgrajene, tel.: 040/745 815.

AŽ-satnike, lipove, rogljičene, lepo izdelane, tel.: 041/824 606 ali 031/699 139.

Lovilnike rojev, tel.: 04/513 83 50.

Štirisatno točilo, ročno, popolnoma novo, še zapakirano, Logar, 15-odstotkov ceneje, tel.: 031/826 812.

RAZPISI ZA STOJIŠČA

Spletna stran ONS: <https://ecelebar.czs.si/User/Login?returnUrl=>

Telefonski odzivnik: 01/729 61 20

Vse vloge morajo biti v skladu s Pravilnikom o katastru čebelje paše, čebelarskem pašnem redu in programu napovedi medenja.

ČD Bled-Gorje sprejema pisne vloge za gozdno in smrekovo pašo na Pokljuki do 15. junija 2015 na naslov ČD Bled-Gorje, Zagoriška cesta 10, 4260 Bled, tel.: 031/371 952.

ČD Dolsko sprejema pisne vloge za kostanjevo pašo do 10. junija 2015 na naslov: Sašo Mencin, Dolsko 3, 1262 Dol, tel.: 031/545 470.

ČD Rakek sprejema pisne vloge za dovoz čebel na gozdno pašo do 15. junija 2015 na naslov: Marinka Ivančič, Unec 4, 1381 Rakek, tel. 041/909 001. Prevaževalce opozarjamo, da morajo plačilo stroškov razporejanja na stojišče poravnati pred dovozom čebel in da morajo po koncu paše čebele odpeljati do 31. 8. 2015.

Plastične posode za med, 35 in 50 l, in sončni talilnik za satje, tel.: 041/625 127.

Moško čebelarstvo obleko številka 50, cena po dogovoru (dodane so še ene hlače) tel.: 041/723 114.

KUPIM

Štiri roje (Koroška ali Štajerska), tel.: 041/446 418.

Čebelarje roje, tel.: 070/447 430.

Čebelarje roje (Ljubljana z okolico), tel.: 031/335 460.

Čebelarje roje, lahko jih tudi ogrebem, in čebelarje družine, če bi kdo prenehal čebelariti, tel.: 040/648 719.

Čebelarje roje (okolica Nove Gorice, Ajdovščine, Postojne, Logatca), tel.: 041/772 399.

Čebelarje roje, lahko jih tudi ogrebem (Grosuplje, Ljubljana in okolica), tel.: 041/662 466.

Dva zdrava roja čebel (Kozjansko), tel.: 031/809 761.

Več čebelarjih rojev, tel.: 051/346 572 (popoldne).

Večje število čebelarjih rojev, tel.: 031/323 378.

Čebelarje roje ali čebelarjo družino (Savinjska), tel.: 041/843 276.

Paketne čebele, tel.: 040/892 240.

Tri čebelarje družine na AŽ-satih (Dolenjska in Bela krajina), tel.: 041/348 828.

Tri do štiri čebelarje družine v AŽ-panjih (okolica Velenja), tel.: 051/265 148.

Čebelarje družine (Koroška), tel.: 02/876 80 62, 031/285 234.

Tri sate pokrite zalege z matičnikom (10 kosov), po običajni ceni, tel.: 040/851 151.

Zgrajene AŽ-sate, pribl. 20 kosov (Goriška), tel.: 041/733 602.

Čebelarstvo mehaniko tehniko za AŽ-panje, tel.: 041/463 149.

IŠČEM

Čebelarje, ki želijo prodreti na britanski trg, tel.: +447 446 030 815, matej.blatnik@blatnik-asbc.co.uk.

FTN d.o.o.
Nad izviri 34
2204 Miklavž na Dravskem polju

02/62-96-226

UGODNE CENE
Na zalogi tudi pokrovčki Ø 63 z motivom satja.

Pokrovi Ø 82 mm že od 0,074 €/kos.

Delovni čas: od ponedeljka-petka od 8. do 14. ure

Sušilniki SUŠA

Za sušenje cvetnega prahu in topljenje kristaliziranega medu, sušiti je mogoče tudi sadje, zelenjavo, zelišča, gobe itd.

Blaž Okorn, s. p.
Sp. Sorica 1a
4228 Železniki
tel.: 04/519 80 30 ali
031/542 517
e-pošta:
blaz.okorn@siol.net
www.susilnicesadja.si

**Sušilniki spadajo med
subvencionirano
čebelarstvo opremo**

IVAN TOMŠIČ 1934–2014

Lani smo se poslovili od našega člana in nekdanjega predsednika našega društva Ivana Tomšiča,

imenovanega tudi Hlistovega Jančka. Rodil se je v Ilirski Bistrici v stari pilarski družini, imenovani pri Hlistovih, ob izviru reke Bistrice, le lučaj daleč od rojstne hiše Antona Žnideršiča. V ČD je vedno deloval v prvih vrstah, saj se ni ustrašil nobene naloge in odgovornosti. Čebelaril je z največ 40 AŽ-panji, bil pa je tudi vnet prevaževalec. V veliko veselje mu je bilo tudi delo z mladimi v čebelarških krožkih, tako da so pod njegovim mentorstvom dosegali velike uspehe na tekmovanjih po Sloveniji. Za svoje zasluge in dejavno delo v čebelarstvu je prejel odličja Antona Janše III., II. in I. stopnje. Leta 1974 je v Beogradu prejel odlikovanje nekdanje jugoslovanske čebelarške zveze za napredek in razvoj čebelarstva, nekdanji jugoslovanski predsednik pa mu je podelil tudi odlikovanje za delo. ČD Anton Žnideršič Ilirska Bistrica

ANTON FRANOLIČ 1918–2015

Konec letošnjega januarja smo se poslovili od našega najstarejšega čebelarja Toneta. Rodil se je v

Danah pri Divači leta 1918. Spomladi leta 1939 je bil vpoklican v italijansko vojsko, po kapitulaciji Italije pa se je vrnil domov in se čez nekaj dni pridružil partizanski Brkinski brigadi. Po dveh letih je konec vojne dočakal kot komandant čete Istrskega odreda. Po demobilizaciji se je zaposlil pri železnici v domačem kraju in tam dočakal upokojitve. Tedaj je začel tudi čebelariti.

Bil je član ČD Sežana, več mandatov je bil član UO, opravljal je posle blagajnika. Bil je med prvimi, ki so zbirali denar za zgraditev Čebelarškega centra na Brdu pri Lukovici. Za svoje dejavno delo v čebelarstvu je prejel odličje Antona Janše III. stopnje. Ohranili ga bomo v lepem spominu. ČD Sežana

VENCESLAV PAPEŽ 1941–2013

Letos je minilo že dve leti, odkar nas je aprila 2013 veliko prezgodaj zapustil velik ljubitelj čebel Ven-

ceslav Papež. Ljubil je tako naravo kot tudi živali, zato je vsa leta poleg službe skrbel tudi za manjšo kmetijo. Do čebelarstva je vedno imel spoštljiv odnos. Ob njegovem delu s čebelami mu je na obrazu vedno igral nasmeh, saj mu je bilo delo s čebelami v veliko veselje. Zaradi želje po novem znanju se je včlanil v ČD Moste Polje. Rad se je udeleževal strokovnih srečanj in vse do konca je bil vesten in dejaven član ter prijeten sogovornik. Nazadnje je skrbel za deset panjev, čebelarjenje pa zdaj nadaljuje njegova žena. Naš čebelar Vinko nam bo ostal v lepem spominu.

ČD Ljubljana Moste Polje

JANEZ PRVEJŠEK 1933–2014

Na pokopališču Veliki trn smo se lani poslovili od čebelarja Janeza Prvejška. Rodil se je leta 1933 v

Gorenji lepi vasi. Pokojni Janez je bil čebelar že od mladih let. Izučil se je za mizarja, v poznih letih pa je postal in vse do upokojitve ostal samostojni podjetnik. Kot čebelar je bil zgled številnim mlajšim čebelarjem, saj jim je še posebej rad pomagal. V društvu je deloval kot

član, nikoli pa ni prevzel nobene funkcije. Ohranili ga bomo v lepem spominu. ČD Krško

ALOJZ LOTRIČ 1948–2015

Nenadoma je poln življenja in ustvarjalnega duha odšel cenjeni čebelar, pevec, vzoren mož in družin-

ski oče Alojz Lotrič iz Žlebov pri Medvodah. Čebelariti je začel s svojim očetom v Podlonku pod Ratitovcem. Oče je bil tudi izdelovalec čebeljih panjev in čebelnjakov. Takoj po očetovi smrti se je vključil v ČD Železniki in ob svojem domu postavil čebelnjak z 12 AŽ-panji. Bil je vztrajen, vesten čebelar, ki je vedno skrbel za novosti v organizaciji, se redno udeleževal strokovnih predavanj in razstav ter srečanj s čebelarji. Pogrešali ga bomo kot dobrega človeka, ki je bil vedno pripravljen pomagati in sodelovati. Od pokojnika smo se poslovili z društvenim praporom, na katerega je bil izjemno ponosen tudi on. Ohranili ga bomo v spoštljivem spominu. ČD Železniki

VINKO MEDVEŠEK 1936–2014

Lani smo se poslovili od človeka, ki je v društvu deloval kot zaupanja vreden čebelar. V njegovem čebelnja-

ku so se otroci seznanjali z delom čebel že tedaj, ko še ni bilo čebelarških krožkov. Za svoje delo na področju čebelarstva je prejel odličja A. J. – III., II. in I. stopnje. Vinko je bil vedno pripravljen svetovati in priskočiti na pomoč. Kljub žalosti smo veseli, da njegovo delo pri čebelah zdaj nadaljuje g. Sušnik. Trboveljski čebelarji bomo pokojnega Vinka ohranili v lepem spominu.

ČD Trbovlje

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307

GSM.: 031 351 964

e-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME ČEBELARSTVO - TRGOVINA

MATIČNA REŠETKA

ČEBELJE POGAČE

SATNICE

PLASTIČNA TESTNA MREŽA-

SATNIKI

PLASTIČNO OBEŠALO

KOZICE ZA SATNIKE

IZOLACIJSKE KASETE
AŽ, LR, LR 2/3

SMUKALEC ZA CVETNI PRAH

SATNIKI LR, LR 2/3

OJAČANA RAZSTOJIŠČA

SMUKALNA MREŽICA

VSE ZA OBNOVO PANJEV

Delovni čas: od pon. do čet.: 08-12 in 15-18, pet.: 08-15

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KVALITETA - IZKUŠNJE, PRIDOBILJENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Transakcijski račun ČZS: 02300-0013332083, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

KONTAKTNI PODATKI ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE: Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Anton Tomec, tajnik: 01/729 61 02, 031/236 041, anton.tomec@czs.si, Barbara Dimc, poslovna sekretarka: 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si. Uredništvo: Marko Borko, urednik: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php.

Priznana rejska organizacija: dr. Peter Kozmus, strokovni vodja: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si. **Opazovalno-napovedovalna služba:** Jure Justinek, vodja ONS: 01/729 61 31, 041/644 217, jure.justinek@czs.si, avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20, https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/Čebelarska knjižnica Janeza Goličnika: vsak prvi delovni četrtek v mesecu od 13. do 17. ure: 01/729 61 11, cebelarskaknjiznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php.

Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si. **Sklad za ohranitev kranjske čebele:** www.czs.si/sklad.php. **Spletna trgovina ČZS:** www.czs.si/eshop/index.php.

KONTAKTNI PODATKI JAVNE SVETOVALNE SLUŽBE V ČEBELARSTVU: Lidija Senič, vodja službe: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si, Vlado Auguštin, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja: 01/729 61 24, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si, Tanja Magdič, svetovalka specialistka za ekonomiko: 01/729 61 04, 040/436 513, tanja.magdic@czs.si, Nataša Klemenčič Štrukelj, svetovalka specialistka za ekonomiko, 01/729 61 24, 040/436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si, mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si, Nataša Lilek, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 29, 040/436 519, natasa.lilek@czs.si, Tomaž Samec, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane: 01/729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si, Zlatica Kovačević, administrativna delavka, 01/729 61 24, zlatica.kovacevic@czs.si.

Uredniški odbor: Vlado Auguštin, Marko Borko, Janez Gregori, prof. biol., Maksimiljan Gržina, Borut Preinfalk, dr. vet. med., dr. Maja Smodiš Škerl, dr. vet. med., Milena Urh, Tone Žakelj

Urednik: Marko Borko, univ. dipl. ped., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Oddaja prispevkov: članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi: cela barvna stran 500 € (ovitek) oz. 300 € (notranjost), pol strani 150 €, tretjina strani 100 €, četrt strani 70 €, petina strani 50 €, pasica 20 €. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglasi po 0,25 € za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 200 besed. Cene so brez DDV.

Priprava za tisk in tisk: Medium, d. o. o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica

Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi).

Naklada: 7700, tiskano: 27. 5. 2015

Glasilo Slovenski čebelar, ki ga izdaja Čebelarska zveza Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici, je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS pod zaporedno številko 585.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Izdelano s smislom za detajle

**KVALITETNA TOČILA ZA MED
ZA RAZLIČNE SATNIKE
IN NAČINE TOČENJA.**

Cedilna posoda za med 30 kg

OZNAČEVANJE MATIC

Delovni čas trgovine:

od ponedeljka do petka:

9.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00

ob sobotah: 9.00 - 12.00.

**POSODA ZA ODKRIVANJE Z AŽ LOJTRICAMI IN
STOJALOM ZA ODLAGANJE**

- hkrati lahko odkrivata dve osebi

- odlagalna površina lahko služi
kot pokrov posode.

Ob nakupu posode za odkrivanje
satja (art. 8026) vam **PODARIMO**
nerjaveče vilice za odkrivanje satja
s stranskim nožem (art. 8008).

Akcijske cene veljajo od 01.06. do
30.06.2015 oz. do prodaje zalog.
Cene vključujejo DDV.
Slike so simbolične.

SONČNI TOPILNIK ZA DVA SATA

- nezlomljiv zgornji pokrov pod
katerim na soncu lahko dosežemo
temperaturo do 120°
- vrtljivo kovinsko stojalo.

AKCIJSKA CENA: 139,84 EUR
REDNA CENA: 152,00 EUR

NAGLAVNA LUPA

Art. 5139

AKCIJSKA CENA: 25,67 EUR
REDNA CENA: 30,20 EUR

- naglavna lupa s štirimi
povečavami velikosti
1,2, 1,8, 2,5, in 3,5
- opremljena z LED lučko
z majhno porabo energije.

LOGAR TRADE d.o.o.

Poslovna cona A 41, SI-4208 Šenčur

Tel.: 04 25 19 410, info@logar-trade.si, www.logar-trade.si

**NAROČENO BLAGO VAM LAHKO
ODPOŠLJEMO S PAKETNO POŠTO.**